

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Sebevražedné atentáty

Kristýna Rottová

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra blízkovýchodních studií

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Blízkovýchodní studia

Bakalářská práce

Sebevražedné atentáty

Kristýna Rottová

Vedoucí práce:

Mgr. Daniel Křížek, Ph.D.

Katedra blízkovýchodních studií

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2013

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2013

Kristýna Rottová

Chtěla bych poděkovat Mgr. Danielovi Křížkovi, Ph.D. za cenné rady a odborné připomínky, které mi pomohly při zpracování mé bakalářské práce.

Velký dík patří taktéž mé rodině za její podporu.

Obsah

1. ÚVOD	6
2. HISTORICKÝ ÚVOD	8
3. TERMINOLOGIE	13
3. 1 SEBEVRAŽEDNÝ ATENTÁT	13
3. 2 ISTIŠHÁD/MUČEDNICTVÍ.....	14
3. 3 ŠAHÍD (PL. ŠUHADÁ)	14
3. 4 ISLÁMSKÝ FUNDAMENTALISMUS.....	15
3. 5 ISLAMISMUS	17
3. 6 ISLÁMSKÝ RADIKALISMUS/EXTREMISMUS.....	17
3. 7 DŽIHÁDISMUS.....	18
4. LEGITIMITA SEBEVRAŽEDNÝCH ATENTÁTŮ	21
4. 1 KORÁN A HADÍTHY.....	22
4. 2 ČISTÝ ÚMYSL	25
4. 3 MODERNITA	27
4. 4 CIVILISTÉ.....	28
4. 5 MUSLIMOVÉ	31
5. ARGUMENTACE MUSLIMSKÝCH AUTORIT	35
5. 1 SAJJID MUHAMMAD HUSAJN FADLULLÁH	35
5. 2 MUHAMMAD TAQÍ MESBÁH JAZDÍ	38
5. 3 NAWWÁF AT-TAKRÚRÍ.....	39
5. 4 MUHAMMAD ISMÁ ^Ā ĪL AL-DŽAMAL.....	41
5. 5 JÚSUF AL-QARADÁWÍ.....	42
5. 6 HAMID SULEJMÁN AL-BITÁWÍ	46
5. 7 ^Ā ABD AL- ^Ā AZÍZ AL-RANTÍSSÍ.....	47
5. 8 MUHAMMAD SAJJID AT-TANTÁWÍ	48
5. 9 SULEJMÁN IBN NÁSIR AL- ^Ā ULWÁN	51
5. 10 NÁSIR AL-FAHD	52
5. 11 HAMÚD AL- ^Ā AQLÁ ^Ā AŠ-ŠU ^Ā AJBÍ.....	53
5. 13 KAUKA HAWA BARAJEV	57
5. ZÁVĚR	61
6. PŘÍLOHY	63
7. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	69
6. 1 POUŽITÁ LITERATURA.....	69
6. 2 POUŽITÉ INTERNETOVÉ PRAMENY	71
7. RESUMÉ	76

1. ÚVOD

Jak již název napovídá, tato bakalářská práce se zabývá problematikou sebevražedných atentátů. Zaměřuje se však na specifickou otázku, a to na legitimitu této unikátní teroristické praktiky v islámském kontextu. Bylo by velice chybné kategoricky označovat islámské náboženství za nositele oněch násilných tendencí. Hned v úvodu této práce je proto důležité zdůraznit, že hlavní proud islámu se od těchto nekonvenčních metod jasně distancuje a nemůže s nimi být tudíž spojován. Tato práce je zaměřena výhradně na extremistické ospravedlňování sebevražedných atentátů, které je ve většině případů založené na zkreslené, subjektivní interpretaci fundamentálních náboženských textů a principů.

Struktura práce je rozdělena do čtyř hlavních částí, sice na dvě teoretické a dvě kompilativně analytické.

Vzhledem ke specifičnosti této problematiky je rozbor dílčích souvislostí důležitý. Z tohoto důvodu jsem v první kapitole věnovala prostor historickému přehledu, který zachycuje důležité okamžiky v rámci vývoje i postupné expanze sebevražedných atentátů, a to především v rámci blízkovýchodního regionu.

Druhá teoretická část práce se zabývá obecnou terminologií. Největší prostor je v tomto segmentu věnován netolerantním myšlenkovým proudům, které případně mohou sebevražedné atentáty zastřešovat. Jmenovitě se jedná o fundamentalismus, islamismus, islámský radikalismus a džihádismus. Prostor je však věnován i charakteristice sebevražedného atentátu a stručnému vymezení islámského kultu mučednictví, který je pro obhajobu této teroristické praktiky stěžejní.

Třetí kapitola analyzuje otázku legitimacy sebevražedných atentátů, které jsou v rámci radikální rétoriky zaštiťovány džihádem, avšak i jeho koncept je přizpůsoben extremistickým potřebám. Ani z pozice muslimských apologetů není jednoduché poskytnout sebevražedným atentátům ospravedlnění. Tato část práce rozebírá komplikované aspekty, s nimiž se musí potýkat. Jedná se

o snahu skrýt negativní konotace, jako je sebevražedný podtext této praktiky či civilní ztráty, které atentát často způsobuje. Za tímto účelem radikálové využívají konceptu mučednictví a s tím související subjektivně vyložené fundamentální texty islámu či analogie, které korespondují s jejich rétorikou.

Poslední část práce je věnována konkrétním muslimským autoritám a jejich argumentacím, jimiž obhajují užívání sebevražedných atentátů. Vzhledem k omezenému rozsahu práce je však věnován prostor pouze několika vybraným osobnostem, které byly selektovány zejména na základě dostupnosti literatury.

Přepisy arabských termínů, které se v práci objeví, se drží vzoru nastaveného orientalistou Lubošem Kropáčkem v knize *Duchovní cesty islámu*.

Práce čerpá především z anglicky psané literatury, z monografií a odborných článků. Vzhledem ke specifičnosti tématu jsou jako zdroje užívány i světová internetová média. V případě koránských veršů jsem pro práci využívala český překlad orientalisty Ivana Hrbka.

2. HISTORICKÝ ÚVOD

Sebevražedné atentáty se v současnosti právem označují za nejběžněji užívanou metodu boje v kontextu blízkovýchodního terorismu, který je neodmyslitelně spjat s dějinami tohoto regionu. Není ale natolik překvapující, že radikální forma násilného odporu našla plodné podhoubí právě v této nestabilní, konflikty zmítané oblasti. Avšak vyvarujme se generalizování problematiky terorismu, respektive jednoho z jeho druhů sebevražedných atentátů, pouze na Blízký východ a na tamní převažující islámské vyznání víry, jelikož tento fenomén není endemickou záležitostí.¹ Tato unikátní metoda se v rukou extremistů neustále vyvíjí a stává se čím dál tím více nebezpečnou a současně i nepředvídatelnou zbraní, proti níž se lze jen velmi těžko bránit.² Pro hlubší porozumění dané tematice i pro ucelenější přehled nelze historické souvislosti opominout. Stručně se tedy podíváme na chronologické vymezení některých událostí v kontextu sebevražedných atentátů.

Za první historický mezník můžeme označit smrt al-Husajna ibn ʿAlího (680, Kerbelá). Tato postava nemůže být sama o sobě připodobňována k současným sebevražedným atentátníkům, avšak po ideologické stránce hraje důležitou roli. Husajnova smrt se stala základem novátorského pojetí kultu mučednictví, který je dnes klíčovým aspektem v otázce legitimacy sebevražedných atentátů.³ V rámci radikální ideologie je jeho mučednická smrt

¹ Pro podrobnější informace o historickém užívání sebevražedných praktik v celosvětovém kontextu odkazují na studii: *The Hijacked Caravan: Refuting Suicide Bombings as Martyrdom Operations in Contemporary Jihad Strategy* [online]. [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: http://www.ihsanic-intelligence.com/dox/The_Hijacked_Caravan.pdf, str. 14 – 18.

² BELFER, Mitchell A. *Terorismus: pokus o porozumění*. Vyd. 1. Editor Emil Souleimanov. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010, 345 s. Knižnice Sociologické aktuality, 20. sv. ISBN 978-807-4190-384, str. 182.

³ Kult mučedníků byl až do 20. století pouze marginální záležitostí. Vrcholně byl oživen a reinterpretován až v souvislosti s Islámskou revolucí a ájatolláhem Ruholláhem Chomejním, který ze snahy motivovat své stoupence vytvořil z mučednické smrti Husajna příběh extrémního sebeobětování. Dle Bernarda Freamona vedlo toto zradikalizované pojetí mučednické smrti Husajna k vytvoření nové podoby agresivního chování, a to k sebezničujícím praktikám (resp. sebevražedným atentátům). Ty se následně difúzí šířily od Hizballáhu, přes palestinské hnutí Hamás, až po al-Qáʿidu. Důsledkem je, že v současnosti mnoho radikálních šíʿitských i sunnitských autorit sebevražedné atentáty díky jejich efektivnosti vnímá jako legitimní součást džihádu. Dále Freamon poznamenal, že i přesto, že logika této novátorské ideologie může být chybná, je nesporné, že v jistém smyslu pozměnila koncepci džihádu v celém muslimském světě. (MUNIR, Muhammad. *Suicide attacks nad Islamic law. International Review of the Red Cross* [online]. 2008, roč. 90, č. 869 [cit. 2012-015-12]. Dostupné z: http://www.icrc.org/eng/assets/files/other/irrc-869_munir.pdf, str. 77.)

vnímána jako paradigma defenzivního džihádu, boje proti tyranii a uzurpátorům za obnovu pravého (Muhammadova) islámu a také za probuzení muslimského lidu z pasivity.⁴ Husajn „pán mezi všemi mučedníky“ (*sajjid aš-šuhadá*) společně s tragickou událostí tedy může sloužit jako modelový příklad pro ty, jež se rozhodnou v rámci své víry podstoupit mučednický akt sebeobětování.⁵

Ší'itská sekta asasínů (11. – 13. století) bývá díky svým kontroverzním praktikám označována za předchůdce sebevražedných atentátníků, avšak toto tvrzení je poměrně diskutabilní, přinejmenším nepřesné. Skupina asasínů se vyprofilovala jako menšinová opozice k vládnoucí sunnitské vrstvě, ovšem kvůli svému početnímu znevýhodnění a nedostatečným materiálním zdrojům se uchýlovala k dostupnějším bojovým alternativám. A to k veřejným atentátům, jejichž velice pravděpodobným, ale nikoli zcela nevyhnutelným důsledkem byla pachatelova smrt. To jej však jasně odděluje od sebevražedného atentátníka, jehož smrt je nositelem úspěšnosti celé akce. Za jistou podobnost bychom mohli označit fakt, že v obou dvou případech atentátník vnímal svou smrt pouze jako žádoucí prostředek pro dosažení vyšších kolektivních cílů.⁶

V novodobé historii se jistá forma sebevražedných atentátů již prokazatelně objevila ve 2. světové válce. Tehdy po ní sáhli japonští sebevražední letci, známí jako tzv. *kamikadze*.⁷ Tento způsob boje

⁴ Radikální výklad této tradice tvrdí, že jelikož byl Husajn natolik imposantním bojovníkem, nemohl být poražen do té chvíle, dokud si to on sám nepřál. Na základě tohoto výkladu si Husajn mučednictví tedy zvolil dobrovolně a s plným vědomím toho, jak jeho utrpení bude vypadat. (ANDRIOLO, Karin. *Murder by Suicide: Episodes from Muslim History. American Anthropologist* [online]. Lancaster: The New Era Printing Company, 2002, roč. 104, č. 3 [cit. 2013-04-19]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/3567251>.)

⁵ BONNEY, Richard. *Jihād: from Qur'ān to Bin Laden*. New York: Palgrave Macmillan, 2004, xxvi, 594 p. ISBN 14-039-3372-3, str. 242 – 243, 298.

⁶ Jistou analogii bychom našli i v posmrtném velebení padlých atentátníků a v příslibu odměny v podobě ráje. (BONNEY, Richard. *Jihād: from Qur'ān to Bin Laden*. New York: Palgrave Macmillan, 2004, xxvi, 594 p. ISBN 14-039-3372-3, str. 231.)

⁷ Již je méně známé, že japonští letci svými akcemi inspirovali během 2. světové války i piloty německé Luftwaffe, kteří vytvořili speciální leteckou jednotku s názvem Leonidas a naplánovali své „operace sebeobětování“ (Selbstopferinsatz). (ASTHANA, N a Anjali NIRMAL. *Urban terrorism: myths and realities*. Jaipur: Distributed by Aavishkar Publishers, Distributors, 2009, xxxv, 359 p. ISBN 81-713-2598-X, str. 86.)

v nepřátelích sice vzbuzoval pocit strachu, ale brzy od něj bylo upuštěno, jelikož z vojenského hlediska nepřinesl žádné viditelné výsledky.

Od 70. let 20. století byl Libanon zmítán devastující občanskou válkou, která poskytla plodné podhoubí pro vznik moderní podoby sebevražedných atentátů. V tomto kontextu je nezbytné vyzdvihnout čerstvě se rodící ší'itské radikální hnutí Hizballáh (Strana Boží, *Hizbu Alláh*), které je považováno za pomyslného průkopníka této násilné praxe.⁸ Hizballáh se však omezoval pouze na vojenské cíle, především na izraelské, americké a francouzské jednotky v zemi, kterým se v přímém boji nemohl rovnat. Tyto akce výrazně ovlivnily průběh občanské války a ve finále velmi dopomohly ke stažení zahraničních vojsk z Libanonu. To bychom mohli označit za jeden z mála vojenských úspěchů, kterého bylo docíleno prostřednictvím sebevražedných atentátů, vůbec.⁹ Poté se tímto de facto úspěšným militantním odbojem inspirovaly další organizace, které se dostaly do asymetrických konfliktů.¹⁰ Zdroj z roku 2006 hovoří o tom, že se trend sebevražedných atentátů postupně rozšířil mezi dalších třicet dva skupin do dvaceti osmi zemí.¹¹

⁸ Nutno na okraj poznamenat, že tehdy zodpovědnost za útoky přiznala organizace *Islámský džihád*. Ta byla předchůdcem či alter egem následně vzniklého hnutí Hizballáh. Jelikož se však jako průkopník sebevražedných atentátů běžně uvádí Hizballáh, budu se i já v práci držet tohoto schématu. (FREEMON, Bernard K. Martyrdom, Suicide, and the Islamic Law of War: A Short Legal History. *Fordham International Law Journal* [online]. 2003, roč. 27 [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=597822, str. 355.)

⁹ I přestože je Hizballáhu připisováno 12 profesionálně provedených sebevražedných atentátů, tato metoda boje se pro hnutí nestala specifickým rysem. Hizballáh však díky této taktice získal nesmírnou prestiž nejen v Libanonu, kde byl brán jako obránce státní suverenity, ale i v Palestině, kde je hnutí považováno za nejsilnějšího obránce muslimů a vítěze nad Izraelem, což ještě více umocnila „červencová válka“ z roku 2006. Libanonské hnutí zanechalo sebevražedných taktik roku 1992 a od roku 2005 je stálým členem libanonského parlamentu, kde je nyní čtvrtou nejsilnější stranou. (Pro podrobnější informace týkající se charakteru a strategie hnutí Hizballáh viz: PONÍŽILOVÁ, Martina. *Terorismus v asymetrickém konfliktu: strategie Hizballáhu v boji (nejen) proti Izraeli*. Plzeň, 2010. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni.

¹⁰ Kromě Hizballáhu se i konkurenční hnutí Amal (Músá as-Sadr) uchýlovalo k sebevražedným atentátům, pomocí nich podněcovalo utlačované ší'ity k odporu proti sunnitům i vládnoucím maronitským křesťanům. Současně i během iránsko-irácké války (1980 – 1988) ájattolláh Chomejní sahal po zlepšených sebevražedných taktikách, a to například v podobě dětských či mladistvých dobrovolníků (polovojenské milice *Basídž*), kteří svými těly čistili minová pole. Ani zde nechyběl příslib blaženosti v ráji. Toho měli mladí bojovníci dosáhnout bezprostředně po své smrti pomocí symboliky - na krku zavázaných plastových „klíčů do ráje“, které se po tisících vyráběly na Taiwanu. Hmotným symbolem sebeobětování se v Teheránu stala fontána, ve které teče červeně zbarvená voda, znázorňující krev mučedníků.

¹¹ PEDAHZUR, Ami. *Root causes of suicide terrorism: globalization of martyrdom*. New York: Routledge, 2006, xix, 202 p. ISBN 04-157-7030-0, str. 1.

Důkazem libanonského militantního úspěchu je fakt, že tento extremistický druh boje přijaly za své i nemuslimské organizace. Bezprostředním, však ne již tak úspěšným, následovníkem Hizballáhu se v tomto kontextu stalo hinduistické separátní hnutí Tygrů za osvobození tamilského Ílamu (LTTE), jež bylo od 80. let velice aktivní na území Srí Lanky. Tato organizace vnesla do metody sebevražedných atentátů inovace, které posléze absorbovala naopak muslimská radikální hnutí.¹² Ani v případě LTTE nebyla příčina užití sebevražedných atentátů nábožensky podmíněná, jejím nenaplněným cílem bylo vytvoření nezávislého tamilského státu na severu země.¹³

Od 90. let 20. století se taktika sebevražedných atentátů stala součástí klíčového boje proti státu Izrael, a to poprvé prostřednictvím sunnitského hnutí Hamás (*Al-Haraka al-Muqáwama al-Islámíja – Hnutí islámského odporu*).¹⁴ Následně tuto metodu do svého militantního boje za osvobození palestinského státu zahrnuly i další radikálně nacionalistické organizace, zejména Palestinský islámský džihád (*al-Džihád al-Islámíj al-Filastíníj*).¹⁵ Sebevražedné atentáty se staly integrální součástí jimi zosnovaných ozbrojených operací proti státu Izrael. Od palestinských radikálů se tato násilná praktika postupně šířila mezi další sunnitská hnutí, například mezi alžírské extremisty. Na přelomu 20. a 21. století tuto taktiku do svého nacionalistického odboje proti Indii a Rusku taktéž zaimplementovali kašmírští a čečenští muslimští

¹² Například hnutí jako poprvé použilo „sebevražedné opasky“ či vesty s výbušninami. (JAYAWARDHANA, Walter. *LTTE provides innovative terror tactics to other terrorist groups - The USA* [online]. 2010 [cit. 2013-03-25]. Dostupné z: http://www.defence.lk/new.asp?fname=20070503_03.)

¹³ Jistou podobnost můžeme spatřit s Kurdskou stranou pracujících (PKK), která usiluje o vytvoření vlastního kurdského státu na území Turecka. PKK přijala taktiku sebevražedných atentátů roku 1996, avšak o dva roky později ji zanechala. (SCHWEITZER, Yoram. *Suicide Terrorism: Development & Characteristics* [online]. [cit. 2013-01-09]. Dostupné z: <http://www.ict.org.il/Articles/tabid/66/Articlsid/42/Default.aspx>.)

¹⁴ Hnutí Hamás je označováno za průkopníka sebevražedných atentátů v rámci sunnitského islámu, ale současně i v kontextu boje proti existenci státu Izrael. První útok je datován do roku 1994, kdy byl v izraelském městě Afula spáchán sebevražedný atentát na hromadnou městskou dopravu. Udává se, že útok byl reakcí na masakr dvaceti devíti muslimských věřících v Hebronu téhož roku. Od tohoto okamžiku hnutí Hamás zakomponovalo sebevražedné atentáty do své bojové taktiky proti Izraeli. (BELFER, Mitchell A. *Terrorism: pokus o porozumění*. Vyd. 1. Editor Emil Souleimanov. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010, 345 s. Knižnice Sociologické aktuality, 20. sv. ISBN 978-807-4190-384, str. 190 – 192.)

¹⁵ FREAMON, Bernard K. *Martyrdom, Suicide, and the Islamic Law of War: A Short Legal History*. *Fordham International Law Journal* [online]. 2003, roč. 27 [cit. 2013-01-12]. Dostupné z: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=597822, str. 302.

extremisté.

Celosvětově nejviditelnějším zástupcem sunnitského radikalismu je džihádistická organizace al-Qá'ida. Ta před historickým datem 11. září 2001 spáchala proti americkým cílům tři sebevražedné atentáty.¹⁶ Ovšem až událost z 11. září finálně zpopularizovala taktiku sebevražedných atentátů v muslimském světě. Síť organizací spřízněných s al-Qá'idou je i nadále aktivní. Mezi nejznámější sebevražedné operace, které byly spáchány radikály s vazbami na al-Qá'idu, patří: květen 2003 Rijád, květen 2003 Kasablanka, březen 2004 Madrid, listopad 2005 Ammán či červenec 2005 Londýn.¹⁷ V současné syrské občanské válce jsou někteří sebevražední atentátníci zřejmě taktéž napojeni na tuto organizaci.¹⁸

V březnu roku 2003 proběhla americká invaze do Iráku. Po bezprostředním pádu režimu se však spojeneckým jednotkám nepodařilo v zemi zabránit chaosu a zabezpečit stabilitu. Jedním z důsledků tak byla ohromná lavina násilností, vražd a krvavých masakrů. Neopominutelnou zbraní v rukou extremistů se staly i sebevražedné atentáty, během nichž zemřelo mnoho iráckých civilistů.¹⁹

V současnosti je tato unikátní praktika stále využívanou zbraní. I přesto, že moderní sebevražedný atentát byl prvotně vymožeností ší'itského hnutí Hizballáh, v soudobém islámském kontextu je tato teroristická praktika doménou zejména sunnitských radikálů. K tomu velkou měrou přispívá trvajícím izraelsko-palestinský konflikt a také působení al-Qá'idy, popř. jí přidružených organizací.

¹⁶ Atentát na americké velvyslanectví v Dar es Salaamu a v Nairobi roku 1998 a útok na americký torpédoborec USS Cole z roku 2000. Zodpovědnost za tyto útoky Usáma bin Ládín odmítal, ostatně jako tomu zpočátku bylo i s útoky na WTC a Pentagon. (KEPEL, Gilles. *Válka v srdci islámu*. 1. české vyd. Praha: Karolinum, 2006, 294 s. ISBN 80-246-1217-8, str. 104 – 105.)

¹⁷ ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Vyd. 1. Brno: Barrister, 2007. ISBN 978-808-7029-190. str 86, 188.

¹⁸ Pro podrobnější přehled na toto téma viz: ROGGIO, Bill. *Al-Qaeda's affiliate in Syria claims another Suicide Attack* [online]. 2012 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: http://www.longwarjournal.org/threat-matrix/archives/2012/12/al_qaedas_affiliate_in_syria_c.php.

¹⁹ ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Vyd. 1. Brno: Barrister, 2007. ISBN 978-808-7029-190. str 86, 126.

3. TERMINOLOGIE

3. 1 Sebevražedný atentát

Jedná se o unikátní druh násilné, politicky, nábožensky či ideologicky motivované teroristické operace spáchané jednotlivcem. Ten si je plně vědom důsledku svého činu, a to ztráty vlastního života. V tomto bodě spočívá jistá unikátnost a také úspěšnost celé akce, jelikož nemusí existovat únikový plán či obavy o případné chycení pachatele a následné prozrazení citlivých informací. Sebevražedné operace jsou novátorskou praxí, jež bývá radikály zahrnována pod záštitu džihádu. Na rozdíl od jeho jiných militantních forem je tato velice specifická, a to především z toho důvodu, že jejím hlavním cílem není dosáhnout vojenských úspěchů, ale způsobit co největší škody v nepřátelském táboře, a to lidské, materiální a primárně i psychické. Její katatonické následky a demoralizující dopad na společnost je nezměrný. Elementárním účelem akce je tedy vyvolat hrůzu v srdcích nepřátel nejen pomocí vysokého počtu zasažených obětí, ale v jistém smyslu i odhalením slabosti nepřítele, což útočníkům alespoň na chvíli dává jistý pocit „vyrovnání sil“. Sebevražedné atentáty se nejčastěji objevují v asymetrických konfliktech a z toho důvodu jsou označovány za „odpověď slabých silnému nepříteli“.²⁰ Útoky jsou mnohdy vedeny proti civilním objektům, které na rozdíl od vojenských cílů nedisponují dostatečnými obranými prostředky a jsou tak zranitelnějším terčem. Díky tomu mohou teroristické akce postupně eskalovat a vnášet tak stále větší strach mezi své nepřátele.²¹ Celý sebevražedný atentát je označován za nejlevnější a současně také za nejefektivnější teroristickou praktiku. Nejčastěji jsou tyto útoky využívány v boji proti státům s demokratickými režimy či ve snaze

²⁰ DAVID BRYAN, Cook. Radical islam and martyrdom operations:What should united states to do?. [online]. [cit. 2012-12-21]. Dostupné z: http://www.bakerinstitute.org/programs/energy-forum/publications/docs/DavidCook_martyrdom.pdf, str. 8.

²¹ COOK, David. Suicide Attacks or "Martyrdom Operation" in Contemporary Jihad Literature. *Nova religio NR: the journal of alternative and emergent religions* [online]. 2002, roč. 6, č. 1 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.1525/nr.2002.6.1.7?uid=42195&uid=3737856&uid=2&uid=14247536&uid=3&uid=67&uid=42194&uid=62&uid=5910232&sid=21101885022203>, str. 9

vzdorovat okupaci, taktéž se objevují v sektářských konfliktech, méně pak v protivládních bojích.²²

3. 2 Istiśhád/mučednictví

Arabský termín *istiśhád*²³ je překládán jako akt mučednictví, který je v rámci radikální ideologie intenzivně využíván pro ospravedlnění sebevražedných atentátů. Pro pochopení celé věci je nutné si uvědomit, že radikálové svůj násilný akt, v tomto případě sebevražedné atentáty, nevnímají jako krutý útok či teroristickou praktiku, ale jako dobrovolný projev nejvyšší zbožnosti, jako formu legitimního mučednictví, jehož prostřednictvím brání islámskou víru či *ummu*. Nejen z tohoto důvodu jsou extremisty mučednické akce ospravedlňovány, o čemž svědčí i to, že ony útoky nenazývají sebevražednými atentáty, nýbrž mučednickými operacemi.²⁴

3. 3 Šahíd (pl. ťuhadá)

Tento arabský termín má dva možné významy, přičemž v Koránu je nejvíce rozvinuté chápání *śahída* ve smyslu svědka (např. K 2:143, K 16:89). Extrémistická ideologie však pracuje s druhou koncepcí *śahída*, v níž je interpretován jako mučedník, jenž trpěl či obětoval svůj život „za Boha“ či „na cestě Boží“ (*fí sabíli' lláh*), a dosvědčil tím tak Jeho jedinečnost (*tawhíd*).²⁵ Ze všeobecného hlediska velice záleží na tom, jak je mučedník ve své kultuře prezentován. V rámci islámu má ve všeobecném pohledu velice úctyhodný status, je vnímán jako „nejčistší z duchovně čistých“ a může být brán i jako národní hrdina, čehož se snaží využívat apologeté sebevražedných atentátů.²⁶

²² COOK, David a Olivia ALLISON. *Understanding and addressing suicide attacks: the faith and politics of martyrdom operations* [online]. Westport, Conn.: Praeger Security International, 2007 [cit. 2013-04-01]. ISBN 978-0-275-99260-6, str. 8.

²³ V kontextu džihádu je možné se setkat ještě s výrazem *śaháda*, který taktéž označuje mučednictví, avšak spíše ve smyslu neúmyslné smrti během bitvy. Zatímco termín *istiśhád* má poněkud radikálnější konotace a je užíván ve spojitosti se sebevražednými atentáty. Hovoří se o něm jako o aktu mučednictví, během něhož bojovník dychtí po své smrti a snaží se jí dosáhnout aktivním způsobem. (ACOSTA, Benjamin T. *The Suicide Bomber as Sunni-Shi'i Hybrid* [online]. 2010 [cit. 2013-02-21]. Dostupné z: <http://www.meforum.org/2743/suicide-bomber-sunni-shii-hybrid>)

²⁴ Mučednická operace (*al-ċamalíja al-istiśhádíja*) je eufemismus pro sebevražedné atentáty, který využívají radikálové a apologeté. Cílem této práce není vyjádřit osobní názor na danou problematiku, tudíž jsou v práci používány oba dva výrazy bez osobního zabarvení.

²⁵ Například: K: 3:140 či 4:69. (FREEMAN, Bernard K. *Martyrdom, Suicide, and the Islamic Law of War: A Short Legal History*. *Fordham International Law Journal* [online]. 2003, roč. 27 [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=597822, str. 318)

²⁶ BONNEY, Richard. *Jihād: from Qur'ān to Bin Laden*. New York: Palgrave Macmillan, 2004, xxvi, 594

Podobný kult mučedníků však samozřejmě nechybí ani v jednom z dalších dvou monoteistických celků, avšak v islámu vykazuje poněkud odlišné rysy svého charakteru. Především by islámský mučedník neměl být pasivní (například na rozdíl od tradiční křesťanské představy pasivního utrpení), naopak je přímo vyzýván k tomu, aby vyhledal okolnosti, kde by mohl kýženého mučednictví dosáhnout.²⁷ V současnosti se tento pojem používá zejména pro ocenění těch muslimů, kteří padli v rámci džihádu.²⁸ V konceptu mučednictví jsou velice zdůrazňované posmrtné odměny, které jsou mučedníkům přislíbeny, přičemž k základním patří odpuštění všech hříchů, dosažení okamžité blaženosti v ráji (*džanna*) a garance přímluvy za rodinné příslušníky.²⁹ Avšak mnoho muslimských autorit otevřeně nesouhlasí s označením sebevražděného atentátníka za *šahída* a naopak tuto násilnou metodu považují za neislámskou praxi rovnou sebevraždě (*intihár* či *qatl an-nafs*), která je považována za jeden z největších hříchů. Tato problematika má mnohem širší rozměr a vyvolává (nejen) mezi muslimskými učenici silnou kontroverzi.

3. 4 Islámský fundamentalismus³⁰

Islámský fundamentalismus je ideologickým fenoménem, který se ovšem začal rozvíjet podstatně později, než tomu bylo v případě judaismu či křesťanství. Jeho vznik je úzce spjat s politickými, ekonomickými a kulturními krizemi, s nimiž se muslimský svět musel v novodobé historii potýkat.³¹

p. ISBN 14-039-3372-3, str. 243.

²⁷ DAVID BRYAN, Cook. Radical islam and martyrdom operations:What should united states to do?. [online]. [cit. 2012-12-21]. Dostupné z: http://www.bakerinstitute.org/programs/energy-forum/publications/docs/DavidCook_martyrdom.pdf, str. 1 – 2.

²⁸ Avšak za mučedníka může být považován i muslim, který například zemře v zahraničí, během cesty za poznáním či během poutě do Mekky, v důsledku epidemie či přírodní katastrofy, taktéž tragicky zesnulé dítě, anebo žena, která zemře při porodu. (BELFER, Mitchell A. *Terorismus: pokus o porozumění*. Vyd. 1. Editor Emil Souleimanov. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. Knižnice Sociologické aktuality, 20. sv. ISBN 978-807-4190-384., str. 182.)

²⁹ Například: K 3:169 – 170, K 44:50 – 55 či K 9:111.

³⁰ Tento termín je běžně používán v západním slangu, v arabském jazyce pro něj však neexistuje přesný výrazový ekvivalent. Často se však užívá alespoň kalk výrazu fundamentalismus - *‘usúlija* (*‘usúl* – kořen, základ). (KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 1996, 263 s. ISBN 80-702-1168-7, str. 26.)

³¹ Ať už se jednalo o frustrace způsobené vnějšími vlivy – např. zaostalostí za Západem, kolonizací, snahou o modernizaci, popř. westernizaci muslimské společnosti či deziluzí z technologické (zejména vojenské) zaostalosti, a tudíž i neschopnosti čelit Izraeli a jeho spojencům - nebo vnitřními vlivy – např. špatnou muslimskou vládou, která se obohacuje z petrodolarů, s tím spojený sekularismus,

Fundamentalismus hledá možné řešení nejen morálního úpadku v islámu a usiluje o návrat ke Koránu a k ryzí víře z dob Proroka a čtyř pravověrných chalífů (*al-chulafá' ar-rášidún*). Ještě než přistoupíme k podrobnější definici, je nutné, abychom si uvědomili rozdíl mezi majoritním proudem islámu a jeho fundamentalistickou verzí, v jejímž rámci se pak může, avšak nemusí, vyprofilovat islamismus. Ten se ve své krajní podobě projevuje jako radikalismus, který posléze dává doktrinální základ džihádismu jako jedné ze svých forem. Tyto myšlenkové směry nejsou jasně ohraničené a v některých ohledech mohou splývat. Všechny však principiálně vybočují z hlavního proudu islámu, který s nimi nesouhlasí a v některých případech je považuje za herezi.³² Ani jedna z uvedených ideologií nemá jednotnou definici a ne všechny přisouzené rysy jejich charakteristik se vždy musí zákonitě projevit, velice záleží na kulturních a sociálních specifikách dané oblasti.

Fundamentalismus se tedy snaží o nápravu muslimské společnosti tím, že aspiruje na sebeidentifikaci a emancipaci islámu ve společnosti, ale i na eliminování cizích „naroubovaných“ elementů. Základní rétorika fundamentalistů je založena na vlastní interpretaci, co je „pravý a správný islám“. Opírají se o subjektivní výklad Koránu a o vlastnictví pravdy. Dominantním rysem je černobílá vize světa, nesnášenlivost i kategorické zjednodušování. Odmítají se podřizovat tradičním náboženským autoritám, jsou rezervovaní vůči domácím sekulárním vládám, i vůči Západu, avšak některé z moderních vymožeností se snaží využít ve prospěch islámu. V jiných ohledech však vedou protizápadní kampaň. Jedním z hlavních cílů je zbavit muslimské země jakékoli cizí nadvlády, posléze ustanovit islámský stát (*chalífát*), včetně praktikované šarí'cy a zakomponovat islám do všech aspektů života.³³

pluralismus i hluboké sociální protiklady ve společnosti.

³² KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 1996, 263 s. ISBN 80-702-1168-7, str. 31 - 33.

³³ KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 1996, 263 s. ISBN 80-702-1168-7, str. 11 – 33.

3. 5 Islamismus

Islamisté vnímají islám jako naprosto dokonalou ideologii, která může být uplatněna jak ve světské, tak náboženské sféře. Je to uzavřená totalitní teorie, která jinými slovy říká, že vše může být vysvětleno a ospravedlněno na základě islámu. Usilují o udržení islámu i v politické rovině a jejich primárním cílem je boj za ustanovení státu na základě ryze islámských principů a za eliminaci případných sekulárních tendencí.³⁴ Tato ideologie však nemůže být považována za monolitickou, i v jejím rámci musíme rozlišovat mezi umírněným a radikálním proudem. Umírněná forma je označována za politický islám (*al-islám as-sijásí*), jako její příklad může být uvedena turecká strana AKP. Tato liberální verze islamismu se pokouší učinit syntézu náboženství a moderní doby, avšak nemůže být spojována s teroristickými praktikami. Své myšlenky naopak šíří konvenčním nenásilným způsobem, ať už prostřednictvím vzdělání, kultury či sociálních oblastí. Oproti tomu radikální větev islamismu s totalitní ideologií přirovnává současnou fázi, ve které se muslimská společnost nachází, k období *džáhillje*³⁵ a usiluje o její nápravu a následnou islamizaci. K prosazení svých cílů radikální islamisté sahají i po nekonvenčních metodách. Vyzdvihují koránské verše s válečnou tematikou a nakládají s nimi tak, aby principiálně poskytly legitimitu jejich násilným akcím.³⁶ Tato netolerantní forma pak dává silný potenciální základ pro vznik islámského radikalismu/extremismu.

3. 6 Islámský radikalismus/extremismus

Islámský radikalismus ve svém ideologickém základě stojí na obdobných principech jako islámský extremismus, z tohoto důvodu běžně dochází k jejich zaměňování. Radikál je člověk, který má menšinový, krajní názor ve společnosti, nemusí však být nutně antidemokraticky zaměřený.

³⁴ KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 1996, 263 s. ISBN 80-702-1168-7, str. 20 – 33.

³⁵ Termínem *džáhillje* (nevědomost, ignorance) je chápáno „barbarské“ období před příchodem islámu. (PAVLINCOVÁ, Helena. *Slovník: judaismus, křesťanství, islám*. Vyd. 1. Praha: Mladá fronta, 1994, 469 p. ISBN 80-204-0440-6, str. 365 – 366.)

³⁶ Například K 2:190 – 193; K 9:5; K 9:12; K 9:36; K 61:4. Tyto verše jsou mezi islamistickými radikály velmi často využívány pro obhajobu násilí páchaného na nemuslimech, aby bylo možné založit chalífát. (BONNEY, Richard. *Jihād: from Qurʾān to Bin Laden*. New York: Palgrave Macmillan, 2004, xxvi, 594 p. ISBN 14-039-3372-3, str. 28 – 29.)

Usiluje především o reformy uvnitř společenského systému, nikoli o změnu režimu jako takového. Islámští radikálové se vyznačují silnou averzí vůči Západu, ale i vůči některým muslimským civilistům či vládám, které nekorespondují s jejich představou islámského chování, a označují je tudíž za odpadlíky (*ridda*). Více než fundamentalisté využívají moderní techniku, z níž se snaží odstranit západní prvky a následně ji naroubovat na islámskou kulturu.³⁷ I jejich rétorika je v zásadě založena na selektivním a účelném výkladu Koránu či hadíthů, které užívají bez ohledu na jejich původní kontext. Radikálové se vyznačují absolutní oddaností a poslušností vůči své organizaci, de facto jejím charizmatickým vůdcům, dále intolerancí, agresivitou a paranoidními vizemi. Jejich absolutní víra v „pravý islám“ jim dává silný potenciál k tomu, aby prosazovali své cíle i za cenu užití teroristických metod. Dle radikální interpretace sebevražedné atentáty napomáhají realizaci jejich panislamistické vize. Připravují cestu pro obnovení *chalífátu*, což je jedním ze základních cílů této ideologie. Mučednické operace radikálové vnímají i jako jednu z možných metod jak překonat zoufalství ze současného vývoje muslimské komunity (*ummy*), ze kterého jsou zklamáni. Současnou muslimskou společnost vnímají jako podřazenou, přičemž se snaží obnovit její kdysi dominantní postavení v celosvětovém měřítku.³⁸ Za tímto cílem se snaží legitimizovat téměř jakékoli prostředky, které jim pomůžou dosáhnout stanoveného cíle. Radikálové sami sebe označují za muslimy, ale jak již bylo řečeno, je nutné je oddělovat od majoritního proudu islámu, který s jejich názory ani praktikami nesouhlasí.

3. 7 Džihádismus

Džihádisté sami sebe považují za fundamentalisty. V této souvislosti je důležité, abychom si uvědomili, že ne všichni fundamentalisté mohou být označeni za džihádisty. Ve skutečnosti se jedná o okrajovou záležitost, nejen v rámci fundamentalismu, ale i v islámu jako takovém. Džihádistické vnímání

³⁷ COOK, David. The Implications of "Martyrdom Operations" for Contemporary Islam. *The Journal of religious Ethics* [online]. 2004, roč. 32, č. 1 [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/40018157?uid>, str. 129 - 130.

³⁸ Tamtéž.

této víry je zcela odlišné od majoritního proudu islámu, který tento směr považuje za herezi. Ve všeobecném pohledu se jedná o západní neologismus, který zastřešuje extremistické islamistické organizace.³⁹ Z většinového pohledu se džihádistická hnutí označují za ortodoxní sunnismus (například Hamás či al-Qá'ida), avšak často odmítají uznat tradiční náboženské autority, *ulamá*, zpravidla však kvůli odlišnosti názorů na danou problematiku (zejména použití násilí).⁴⁰ Džihádisté si vytváří vlastní koncept islámu, jehož dominantou je subjektivně upravený princip džihádu. Jejich cílem nejsou jen jinověrci či obyvatelé Západu, ale i z jejich pohledu „heretické“ muslimské vlády. Radikální zastánci tohoto myšlenkového proudu považují současný celosvětový vývoj za konspiraci proti islámu, a tudíž považují defensivní džihád za základní povinnost všech pravých muslimů (mužů, žen i dětí). Ti by měli šířit víru celým světem a případně odstranit každou vládu, náboženskou instituci či dokonce kulturu, která by jim v tom chtěla zabránit.⁴¹ Základním pilířem je koncept mučednictví, který je s džihádem velmi úzce spjat. Mučednictví zde slouží nejen jako náboženské ospravedlnění násilných činů, ale současně i jako mobilizační a ideologická zbraň.⁴² Svou ideologii džihádisté staví na základě subjektivní exegezi fundamentálních textů islámu. Chtějí napravit muslimskou společnost a jejich utopickým cílem je obnovit zřízení *chalífátu* s uplatňovanou šari'ou, přičemž věří, že tohoto ideálu mohou docílit pouze prostřednictvím džihádu, jehož koncept si však subjektivně upravují.⁴³ Jednou ze základních zbraní džihádismu jsou i sebevražedné atentáty, avšak ne všichni zastánci

³⁹ ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Vyd. 1. Brno: Barrister, 2007. ISBN 978-808-7029-190, str. 53.

⁴⁰ AARON, David. *In their own words: voices of Jihad : compilation and commentary* [online]. Santa Monica, CA: RAND, 2008, xii, 335 p. [cit. 2013-02-11]. ISBN 978-083-3044-020. Dostupné z: http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2008/RAND_MG602.pdf, str. 3 – 5.

⁴¹ AARON, David. *In their own words: voices of Jihad : compilation and commentary* [online]. Santa Monica, CA: RAND, 2008, xii, 335 p. [cit. 2013-02-11]. ISBN 978-083-3044-020. Dostupné z: http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2008/RAND_MG602.pdf, str. 73.

⁴² FREAMON, Bernard K. Martyrdom, Suicide, and the Islamic Law of War: A Short Legal History. *Fordham International Law Journal* [online]. 2003, roč. 27 [cit. 2013-02-09]. Dostupné z: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=597822, str. 302 – 303.

⁴³ AARON, David. *In their own words: voices of Jihad : compilation and commentary* [online]. Santa Monica, CA: RAND, 2008, xii, 335 p. [cit. 2013-02-11]. ISBN 978-083-3044-020. Dostupné z: http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2008/RAND_MG602.pdf, str. 73 – 75.

této ideologie podporují jejich užívání.⁴⁴ V současné době se džihádisté zaměřují na podporu „palestinského boje za osvobození země“ a na pomoc tzv. islámské agendě, která je vytvářena al-Qá'idou a dalšími džihádistickými organizacemi.

Sebevražedné atentáty se staly neopominutelnou součástí boje radikalistů za obnovení onoho výsadního postavení, které je muslimské komunitě přiřčeno Koránem (K 3:110). Ale jak již bylo mnohokrát řečeno, v islámském světě není tato bojová praxe jednomyslně schvalovaná. Za legitimní ji považují pouze extremisté, kteří jsou v islámském celku minoritou. I z jejich pozice je poměrně obtížné poskytnout sebevražedným atentátům dostačující ospravedlnění. Důležitým faktem je, že se k této taktice explicitně nevyjadřuje žádný z fundamentálních textů, ani nejvyšší doktrinální autorita či synoda, která v islámském náboženství neexistuje. Není tudíž možné nalézt jedno všeobecně platné, stěžejní stanovisko, které by se vztahovalo k sebevražedným atentátům. Tohoto nesouladu z jistého pohledu však využívají radikální exegeté a reinterpetují jak základní texty, tak klasické pojmy (jako je víra, civilista či například obrana) ve prospěch této nekonvenční praxe.⁴⁵ Využívají zejména metodiku nezávislého osobního úsudku (*idžtihád*),⁴⁶ který například staví na základě analogií.

Doktor David Cook shromáždil do roku 2005 šedesát jedna fatew (právních názorů), které ospravedlňují sebevražedné atentáty, přičemž většina z nich je lokálně omezená pouze na boj proti státu Izrael.⁴⁷

⁴⁴ Například Abú Muhammad al-Maqdisí s nimi nesouhlasí.

⁴⁵ WIKTOROWICZ, QUINTAN. A Genealogy of Radical Islam. *Studies in Conflict* [online]. 2005, roč. 28, č. 2, [cit. 2013-03-16]. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10576100590905057>, str. 76.

⁴⁶ Oficiálně jsou brány *idžtihádu* v sunnitském islámu od 10. století uzavřeny, avšak radikálové to nerespektují a běžně tuto metodu užívají jako prostředek pro ospravedlnění svých násilných praktik. V ší'itském případě nebyly brány *idžtihádu* nikdy uzavřeny. (AARON, David. *In their own words: voices of Jihad : compilation and commentary* [online]. Santa Monica, CA: RAND, 2008, xii, 335 p. [cit. 2013-04-11]. ISBN 978-083-3044-020. Dostupné z: http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2008/RAND_MG602.pdf, str. 6 – 7.)

⁴⁷ COOK, David. The Implications of "Martyrdom Operations" for Contemporary Islam. *The Journal of religious Ethics* [online]. 2004, roč. 32, č. 1 [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/40018157?uid>, str. 131.

4. LEGITIMITA SEBEVRAŽEDNÝCH ATENTÁTŮ

Džihád je jednou z klíčových koncepcí islámské věrouky a praxe, která je však v desinterpretované podobě zneužívána radikály. Ti v jeho rámci ospravedlňují i nekonvenční praktiky. Dle většinového proudu islámu nezaujímá džihád tak důležité postavení jako pět pilířů víry (na rozdíl od džihádistické interpretace), avšak je to jedna ze základních povinností muslima.⁴⁸ K ofenzivnímu džihádu může muslimy vyzvat pouze vysoce postavená náboženská autorita, je-li však muslimská komunita napadena, jedná se již o obraný boj, který je individuální povinností pro každého muslima. Radikálové toto schéma nedodržují a vedou ofenzivní džihád dle svého subjektivního úsudku, a to i za předpokladu, že k tomu nemají oprávnění.

Ve všeobecném rámci militantního džihádu byl již od počátku dáván důraz na přijetí smrti a na element mučednictví. Účastník džihádu by jako pravý věřící měl bojovat jedině s čistými úmysly, nikoli z tužby po slávě. Odměnou pro padlého bojovníka/mučedníka je poté přislíbený ráj. Za cílem získat větší legitimitu, a tak i podporu pro sebevražedné atentáty, se radikálové tedy snaží z jejich pachatelů vytvořit ideál mučedníka, který jako pravý muslim s čistými úmysly trpí, bojuje a zemře v rámci džihádu pro islám. Základním problémem této praktiky je zejména její sebevražedný charakter, který je anatématem pro pravou válečnickou podobu džihádu. Z historického pohledu zde není žádný prvek, který by indikoval pozitivní postoj islámu k sebevraždě na bojišti. Dokonce i sebevražda, kterou by bojovník spáchal v důsledku vážných zranění a utrpení, aby uspíšil svou smrt, mohla zamezit jeho vstupu do ráje. Apologeté se z tohoto důvodu snaží sebevražedné atentátníky jednoznačně distancovat od sebevrahů, za něž bývají kriticky označováni. Za tímto účelem často desinterpretují fundamentální texty islámu a užívají různé analogie.

⁴⁸ Tento koncept dělíme na důležitější velký džihád, *džihád al-akbar* - boj individuálně vedený proti vlastním hříchům a pokušení, a malý džihád, *džihád al-ashgar* - kolektivní boj proti evidentnímu nepříteli muslimské komunity.

4. 1 Korán a hadíthy

Sebevražedné atentáty jsou velice specifickou formou radikálního džihádu a kvůli jejich kontroverznosti a absenci písemných materiálů, které by je nezpochybnitelně podporovaly, je „vhodná“ exegeze náboženských textů naprosto stěžejní. Ze snahy poskytnout násilným činům co nejpevnější náboženskou podporu se radikalisté snaží svou interpretaci džihádu (ale i islámu vůbec) podložit koránskými verši, kde je to jen možné. A to i bez ohledu na jejich širší kontext.

Součástí fatew, které ospravedlňují sebevražedné atentáty, bývají tři verše (K 9:111; K 2:207; K 2:249). Jsou-li tyto verše správně interpretovány, harmonizují s radikální rétorikou, a to i přestože v tradičním výkladu spolu přímo nesouvisí. První verš K 9:111 tvoří základní doktrínu pro vedení džihádu. Hovoří o smlouvě uzavřené mezi Bohem a člověkem, která je postavena na základě výměnného obchodu, kdy za smrt přivozenou na stezce Boží (během džihádu) je muslimovi/mučedníkovi přislíbený ráj. Klíčovým předpokladem pro naplňování tohoto kontraktu je však boj muslima s tím nejčistším úmyslem. Další verš K 2:207 hovoří o ochotě muslimů prodat sebe sama za přízeň Boží, což může opět evokovat dobrovolného se vzdání čehokoli, i vlastního života, pro Boha. Třetím veršem je K 2:249, ten ve svém původním kontextu hovoří o koránské verzi boje Davida s Goliášem, ovšem zde je nositelem poněkud jiné symboliky. Popisuje malou skupinu nejpovolanějších muslimů, kteří s Božím požehnáním odvážně čelili velké přesile nepřátel.⁴⁹ Jsou-li pak tyto tři verše „vhodně“ spojeny a zbaveny svého původního širšího smyslu, vykazují zcela odlišný finální význam a mají sloužit jako pomyslný návod, jak by se měl „pravý muslim“ chovat. Vytváří představu, v níž se pravověrný muslim s nejčistšími úmysly obětuje pro Boha a hrdinsky čelí zdrcující převaze nepřátel. Za to jej čeká nejvyšší možná odměna v podobě rajske blaženosti. Tento obsah je posléze poměrně kompatibilní s radikální ideologií, která interpretuje sebevražedné atentáty jako vysokou formu obětování se na stezce Boží.

⁴⁹ COOK, David. The Implications of "Martyrdom Operations" for Contemporary Islam. *The Journal of religious Ethics*[<http://www.jstor.org/discover/10.2307/40018157?uid>]. 2004, roč. 32, č. 1 [cit. 2013-03-26], str. 132 – 133.

Jedna z kritik této interpretace však hovoří o tom, že dle islámské věrouky má jen Bůh jako jediný stvořitel právo rozhodovat o osudu a smrti člověka, kterého stvořil, a kterého má jen on právo opět zničit. Z tohoto pohledu není tudíž možné, aby se člověk na základě vlastního úsudku rozhodl, že jakoukoli cestou vymění svůj život za ráj. De facto by vzal Bohu právo na život člověka, který je jeho vlastnictvím. Pokud se tedy bojovník v rámci džihádu vrhne mezi velkou přesilu nepřátel a jeho smrt je velice pravděpodobná, je jeho chování stále v souladu s šari'ou. To však jen do té doby než si dobrovolně vezme život, čímž poruší ono zásadní pravidlo.⁵⁰

Některé radikální argumentace legitimizující sebevražedné atentáty jsou založeny na hadíthech. Nejčastější je analogie atentátníka s „osamoceným bojovníkem, který čelí početnějšímu nepříteli“ a jeho smrt je tak velice pravděpodobná.⁵¹ Radikální interpretace tvrdí, že se bojovník podílí na své vlastní destrukci, podobně jako sebevražedný atentátník. A to tím, že sám dobrovolně bojuje proti velké přesile nepřátel, i za cenu vlastního života.

Kritický hlas by namítl, že se mezi těmito dvěma příklady dá nalézt několik výrazných rozdílů. Základem je, že sebevražedný atentátník se nepodílí na své vlastní destrukci, ale svou úmyslnou smrtí si ji přímo vynutí.⁵² Sebevražedný podtext je opět velice problematický. V uvedeném příkladu se bojovník sice nachází v extrémní situaci, kdy je jeho šance na přežití minimální, avšak potenciálně stále nějaká existuje. Navíc případné přežití bylo bráno jako úspěch. Situace je jiná u sebevražedného atentátníka, jehož smrt je nejen primárním cílem, ale i nositelem úspěšnosti celé akce. Dále bychom mohli namítat, že v první situaci je osamocený bojovník v otevřené bitvě, v níž všichni „přítomní“ (ostatní bojovníci) počítají s možnou smrtí. Oproti tomu akce

⁵⁰ *The Hijacked Caravan: Refuting Suicide Bombings as Martyrdom Operations in Contemporary Jihad Strategy* [online]. [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: http://www.ihsanic-intelligence.com/dox/The_Hijacked_Caravan.pdf, str. 3.

⁵¹ COOK, David a Olivia ALLISON. *Understanding and addressing suicide attacks: the faith and politics of martyrdom operations* [online]. Westport, Conn.: Praeger Security International, 2007 [cit. 2013-04-01]. ISBN 978-0-275-99260-6, str. 14.

⁵² *The Hijacked Caravan: Refuting Suicide Bombings as Martyrdom Operations in Contemporary Jihad Strategy* [online]. [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: http://www.ihsanic-intelligence.com/dox/The_Hijacked_Caravan.pdf, str. 6.

sebevražedného atentátníka je ve své podstatě tajná, překvapivá a smrt pro případné oběti neočekávaná. Navíc je de facto zabit vlastní rukou, zatímco uvedený bojovník rukou svých nepřátel.⁵³

Jedním z dalších hadíthů, který je využíván pro distancování sebevražedných atentátů od aktu sebevraždy, bývá o chlapci a králi. Jedná se o příběh zbožného chlapce, který si přál zemřít pro svou víru a stát se tak mučedníkem. Z toho důvodu dával nevěřícímu králi instrukce, jak ho má zabít, aby dokázal pravost a jedinečnost svého Boha. Hoch byl nakonec králem opravdu zabit a v důsledku jeho smrti mnoho lidí konvertovalo k jeho víře a vrhlo se kvůli svému novému Bohu do zapálených příkopů.⁵⁴ Je pravdou, že tento mučedník přispěl k vlastní destrukci, avšak v porovnání se sebevražedným atentátníkem nebyl bojovníkem a svým činem nikoho dalšího přímo nezabil. Lidé, kteří skočili do zapálených příkopů, tak učinili z vlastního rozhodnutí.

Jásir al-Za^catra, bývalý jordánský editor novin hnutí Hamás, *Filastín al-Muslima*, uvedl, že je obtížné nalézt přesný příklad předchůdců sebevražedných atentátníků, a to „...kvůli rozdílům v prostředcích, čase a místě.“⁵⁵ Apologeticky však za společný jmenovatel historických bojovníků a sebevražedných atentátníků považuje mučednictví, o které každý z nich usiloval, i přestože jinými prostředky.⁵⁶

⁵³ COOK, David. Suicide Attacks or "Martyrdom Operation" in Contemporary Jihad Literature. *Nova religio NR: the journal of alternative and emergent religions* [online]. 2002, roč. 6, č. 1 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.1525/nr.2002.6.1.7?uid=42195&uid=3737856&uid=2&uid=14247536&uid=3&uid=67&uid=42194&uid=62&uid=5910232&sid=21101885022203>, str. 8.

⁵⁴ Pro celý hadíth odkazují na: *The Hijacked Caravan: Refuting Suicide Bombings as Martyrdom Operations in Contemporary Jihad Strategy* [online]. [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: http://www.ihsanic-intelligence.com/dox/The_Hijacked_Caravan.pdf.

⁵⁵ FELDNER, Yotam. Debating the Religious, Political and Moral Legitimacy of Suicide Bombings Part 1: The Debate over Religious Legitimacy. *Memri* [online]. 2001, č. 53 [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: <http://www.memri.org/report/en/0/0/0/0/0/451.htm>.

⁵⁶ Tamtéž.

4. 2 Čistý úmysl

Jak již bylo uvedeno, sebevražda je v islámské věrouce vnímána jako jeden z největších hříchů (*kabá'ir*), který je potrestán pekelným ohněm (K 4:29 - 30 či K 2:195). Dle tradičního pojetí je tedy hluboký rozdíl mezi sebevrahem a mučedníkem. Již ve starých tradicích (např. od Abdalláha bin al-Mubáraka) byla zdůrazňována korektní motivace a správný úmysl bojovníka v dané bitvě, což se přeneslo i do soudobé literatury věnující se právě sebevražedným atentátům.⁵⁷ Čistý úmysl a korektní motivace jsou v radikální rétorice naprosto klíčovými aspekty, jelikož právě pomocí nich se některé autority snaží oddělit sebevražedné atentáty od sebevražd. Apologetická teorie tedy říká, že pokud je pravým záměrem mučednické operace povznést svět Boží a přinést benefity muslimské komunitě, pak je tento čin pokládán za součást legitimního džihádu a jeho pachatel je označen za *šahída*.⁵⁸

Na ryzí úmysly byl kladen velký důraz například i v instruktážním dokumentu pro sebevražedné atentátníky z 11. září 2001 („Poslední noc“), který je jim takřka celý věnován.⁵⁹

Podobně je tomu i v dalším spisu, který reaguje na sebevražedný atentát v Čečensku („Islámské rozhodnutí o povolení mučednických operací: Spáchala Hawa Barajev sebevraždu nebo dosáhla mučednictví?“). V něm nalezneme argumentaci pro obhajobu sebevražedných atentátů taktéž založenou na čistých úmyslech pachatele:

„... Ten, kdo má zlý záměr a je nepřítelem zabit, zasluhuje si ohně, stejně jako by tomu bylo v případě, kdyby se z bolesti zabil sám. Ten, jehož úmysly jsou

⁵⁷ COOK, David. Suicide Attacks or "Martyrdom Operation" in Contemporary Jihad Literature. *Nova religio NR: the journal of alternative and emergent religions* [online]. 2002, roč. 6, č. 1 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.1525/nr.2002.6.1.7?uid=42195&uid=3737856&uid=2&uid=14247536&uid=3&uid=67&uid=42194&uid=62&uid=5910232&sid=21101885022203>, str. 18 – 19.

⁵⁸ COOK, David. Suicide Attacks or "Martyrdom Operation" in Contemporary Jihad Literature. *Nova religio NR: the journal of alternative and emergent religions* [online]. 2002, roč. 6, č. 1 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.1525/nr.2002.6.1.7?uid=42195&uid=3737856&uid=2&uid=14247536&uid=3&uid=67&uid=42194&uid=62&uid=5910232&sid=21101885022203>, str. 19.

⁵⁹ Tamtéž.

ryzí, bude v nebi, ať už je zabit nepřáteli, nebo se omylem zabije sám. A ten, který svou dobrovolnou smrtí pomůže pro dobro náboženství, bude v nebi...“⁶⁰

Uznávaný klerik Júsuf al-Qaradáwí také zdůrazňuje odlišné motivy mezi sebevrahem a sebevražedným atentátníkem, kterého naopak prezentuje jako mučedníka. Prohlásil:

„Ten, který spáchá sebevraždu, se zabije kvůli vlastnímu prospěchu. Zatímco ten, který se dopustí mučednictví, se obětuje pro svou víru či národ. Ten, jenž spáchá sebevraždu, činí tak kvůli tomu, že ztratil naději v sebe i ducha Alláha. Mudžáhid (svatý válečník) je plný naděje s ohledem na Alláhovu duši a slitování. Bojuje se svými nepřáteli i s nepřáteli Alláha prostřednictvím této nové zbraně, jejíž osud byl dán do rukou slabých, aby mohli bojovat proti zlu arogance a síly ...“⁶¹

I proti tomuto argumentu se však vyskytuje kritika, která uvádí, že je nesporné, že mučedník (sebevražedný atentátník) je dopředu obeznámen s určitými privilegii, které jej po úspěšném vykonání operace čekají. A je tedy přinejmenším diskutabilní, zdali tato vědomost nemůže modifikovat jeho úmysly.⁶² Dalším otázkou je, jak člověk může identifikovat pravé vnitřní úmysly jiné lidské bytosti, které by navíc dle islámské věrouky měly být známy jen Bohu? Tato argumentace je pro legitimitu sebevražedných atentátů nejvíce využívána, avšak je poměrně zavádějící. Pokud se totiž na základě de facto neprokazatelného čistého úmyslu dá ospravedlnit násilné jednání, mažou se tím definitivně pomyslné hranice mezi povoleným a zakázaným způsobem boje, jelikož se toto poměrně lehce získané „alibi“ posléze dá aplikovat na všechny násilné akce. Opět se tedy jedná o subjektivně vytvořená kritéria pro

⁶⁰ COUNCIL OF SCHOLARS LIVING IN THE ARABIAN PENINSULA. *The Islamic Ruling on the Permissibility of Martyrdom Operations: Did Hawa Barayev Commit Suicide or achieve Martyrdom?* [online]. [cit. 2013-03-26]. Dostupné z: <http://www.religioscope.com/pdf/martyrdom.pdf>, str. 13.

⁶¹ WIKTOROWICZ, QUINTAN. A Genealogy of Radical Islam. *Studies in Conflict* [online]. 2005, roč. 28, č. 2, [cit. 2013-03-16]. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10576100590905057>, str. 93.

⁶² COOK, David. *Martyrdom in Islam*. New York: Cambridge University Press, 2007, xiv, 206 p. ISBN 978-052-1615-518, str. 148.

hodnocení mučednictví i násilných akcí, což však radikálům umožňuje vytvořit vlastní oddíl legitimních mučedníků.⁶³

V souvislosti s čistými úmysly bojovníka bývají taktéž často zdůrazňovány jeho charakterové ctnosti a posmrtné výsadní postavení atentátníka/mučedníka v ráji. Pro klasický příklad může být uvedena argumentace „Ctnosti mučednictví na stezce Boží“ Abdulláha Azzáma (1941 – 1989), v které autor ve dvaceti sedmi bodech velebí nejen pozitivní vlastnosti mučedníků, ale zdůrazňuje i jejich touhu obětovat se na stezce Boží znovu a znovu.⁶⁴

4. 3 Modernita

I přestože jsou reinterpretovány hadíthy a koránské verše pro ospravedlnění sebevražedných atentátů, stále je obhajoba této násilné praktiky pro její oponenty nedostatečná. Jedním z problematických prvků je dále modernita. Sebevražedné atentáty v některých případech bývají kritiky označovány za zavrženíhodnou inovaci (*bid'at*). Například klerici Júsuf al-Qaradáwí a Abú Sajjid al-Ámilí se pokusili skrýt jak jejich inovativní charakter, tak nedostatečné právnícké zázemí této taktiky tím, že ji označili za tzv. „dovršení maximálního stupně džihádu“ (*durwat sinam al-džihád*). Pomocí toho chtěli jasně ukázat, že sebevražedné atentáty jsou součástí legitimního boje, dokonce jeho nevyšší formou. Na druhou stranu je v očích kritiků tento argument velice slabý. V jistém smyslu to vrhá na předchozí muslimské generace jistý stín ignorace, jelikož dle tohoto výkladu jejich usilovný boj (džihád) nedosáhl nejvyšší formy boje na stezce Boží.⁶⁵

⁶³ COOK, David. Suicide Attacks or "Martyrdom Operation" in Contemporary Jihad Literature. *Nova religio NR: the journal of alternative and emergent religions* [online]. 2000, roč. 6, č. 1 [cit. 2013-03-26]. ISSN 1541-8480. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.1525/nr.2002.6.1.7?uid=42195&uid=3737856&uid=2&uid=14247536&uid=3&uid=67&uid=42194&uid=62&uid=5910232&sid=21102048108907>, str. 19 – 20.

⁶⁴ *Virtues of Martyrdom in the Path of Allah* [online]. [cit. 2013-03-21]. Dostupné z: <http://ihsan-buxsoo.blogspot.cz/2009/09/virtues-of-martyrdom-in-path-of-allah.html>.

⁶⁵ COOK, David. The Implications of "Martyrdom Operations" for Contemporary Islam. *The Journal of Religious Ethics* [online]. 2004, roč. 32, č. 1 [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/40018157?uid>, str. 134.

4. 4 Civilisté

Další zásadní kritika sebevražedných atentátů, kterou se apologeté snaží vyvrátit, spočívá v racionálním předpokladu, že jsou během útoku mnohdy zasaženi neozbrojení, nevinní civilisté. Všeobecně by se dle Prorokovy tradice muslimští bojovníci měli jednoznačně vyvarovat zabíjení civilistů, nejen muslimských ale i těch, kteří spadali pod tzv. status *dhimmi*.⁶⁶ Existují jisté výjimky, které dovolují civilisty zabít, avšak jedná se o případy krajní nutnosti. Stále jsou však snahy, nalézt se sebevražednými atentáty nějaké historické ekvivalenty, které by posloužili radikální ideologii jako ospravedlňující prostředek pro zabíjení civilistů.

Případné zabíjení civilistů se extremisté snaží obhájit například pomocí analogie s historickým použitím mangonelu (katapult). Ten způsoboval kromě vojenských obětí i tzv. „vedlejší škody“, resp. ztráty na lidských životech.⁶⁷ To bývá připodobňováno k sebevražednému útoku, jehož „vedlejší škody“ taktéž nemůže pachatel zcela ovlivnit. Pokud jsou během akce zabiti civilisté, není to dle této teorie úmyslné a nemůže to být interpretováno jako hřích. Avšak užití mangonelu bylo nejen okrajové, ale mělo i ryze vojenský záměr. Zatímco v případě mučednických operacích nejenže se nejedná o vojenský prostředek, ale tzv. „vedlejší škody“ jsou jedním z hlavních cílů celé akce.

Další argumentace, která snaží ospravedlnit civilní oběti, stojí na základě Ibn Tajmíjovy teorie (1263 – 1328). Jedná se o historickou taktiku tzv. „lidských štítů“, kterou využívali Mongolové v boji proti muslimům.⁶⁸ Ibn Tajmíjovo vyjádření k této kontroverzní problematice říká, že pokud neexistuje

⁶⁶ např. Bucharí 4:26 či Abú Da'úd 3:53 – 4 (COOK, David. The Implications of "Martyrdom Operations" for Contemporary Islam. *The Journal of religious Ethics* [online]. 2004, roč. 32, č. 1 [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/40018157?uid>, str. 137.)

⁶⁷ Prorok Muhammad údajně roku 630 schválil užití mangonelu (*madžaniq*) proti obléhanému městu Ta'if. S tím předpokladem, že během útoku nebylo možné rozlišovat nepřátelské vojáky a civilisty. Z tohoto případu čerpají radikálové a ospravedlňují na tomto základě civilní oběti, ale taktéž například i zbraně hromadného ničení. Pro objektivní pohled je však nutné dodat, že tato historická událost se stala během křížáckých výprav, před nimi ani po nich již zbraně tohoto typu nebyly schvalovány. (WIKTOROWICZ, QUINTAN. A Genealogy of Radical Islam. *Studies in Conflict* [online]. 2005, roč. 28, č. 2, [cit. 2013-03-16]. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10576100590905057>, str. 76.)

⁶⁸ Mongolové využívali muslimské zajatce v přímém boji jako své štíty a doufali, že tak jejich protivníci - muslimové proti nim nezasáhnou.

jiná alternativa než ta, že muslimové musí proti nepříteli bojovat, nesmí se nechat „živými štíty“ v podobě svých souvěrců odradit. Jestliže je cílem akce zabít své nepřátele a jediný způsob, jak toho docílit je zabít i „lidské štíty“, je dle Ibn Tajmíji tento čin povolen.⁶⁹ Jedná se tedy o případ krajní nutnosti, kdy musí muslimové obětovat své souvěrce, aby mohli zvítězit. Nesmí však útočit na lidské štíty záměrně a důraz je také kladen na čisté motivy bojovníků. Tuto koncepci přijali současní muslimští radikálové a na jejím základě obhajují civilní oběti sebevražedných atentátů. Nachází-li se tedy dle jejich interpretace v okolí potenciálního cíle muslimové - civilisté, nesmí na jejich životy být brán zřetel. A jelikož Ibn Tajmíja svolil k obětování muslimů, život civilistů – jinověrců či bezvěrců nemůže být dle radikálního výkladu hodnotnější. Jako zastánce této teorie může být uveden Júsuif al-Qaradáwí, který ve své fatwě vyjadřující podporu palestinským sebevražedným atentátníkům uvedl, že jsou-li dle tohoto příkladu muslimské oběti povolené, pak...

„... mnohem přípustnější je zabít nemuslimy, aby [Palestinci] mohli osvobodit muslimskou zemi od okupantů a utlačovatelů [Izraelců].“⁷⁰

Šejch Muhammad Chajr Hajkal se ve své studii „Džihád a boj v souladu s politikou šarí'cy“ (1993) zabýval oběma výše uvedenými situacemi, které povolují užití sebevražedných atentátů i za cenu civilních ztrát. Hajkal užití mučednických operací všeobecně schvaluje, avšak jen za toho předpokladu, že z nich vyplynou nějaké benefity pro muslimskou komunitu.⁷¹

Další výrazná teorie, která dle názoru globálněji zaměřených radikálů povoluje civilní oběti, spočívá ve volebním a daňovém systému, který je (nejen) na Západě zaveden. Někteří extremisté tvrdí, že jelikož všichni lidé

⁶⁹ COOK, David. The Implications of "Martyrdom Operations" for Contemporary Islam. *The Journal of religious Ethics* [online]. 2004, roč. 32, č. 1 [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/40018157?uid>, str. 136 – 137.

⁷⁰ DONOHUE, John J a John L ESPOSITO. *Islam in transition: Muslim perspectives*. New York: Oxford University Press, 1982, xiii, 322 p. ISBN 01-950-3023-0, str. 470.

⁷¹ COOK, David. Suicide Attacks or "Martyrdom Operation" in Contemporary Jihad Literature. *Nova religio NR: the journal of alternative and emergent religions* [online]. 2000, roč. 6, č. 1 [cit. 2013-03-26]. ISSN 1541-8480. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.1525/nr.2002.6.1.7?uid=42195&uid=3737856&uid=2&uid=14247536&uid=3&uid=67&uid=42194&uid=62&uid=5910232&sid=21102048108907>, str. 10.)

žijící na Západě platí daně, se podřizují zákonu, který stvořil člověk a přímo tak podporují neislámskou vládu a vojenské akce vedené proti muslimům.⁷² Z toho důvodu se stávají taktéž legitimními cíli. Jedno z tvrzení užívané al-Qá'idou říká, že demokracie je zakázanou inovací, která odporuje islámským hodnotám, a formuje tak nové heretické náboženství.⁷³

Hamúd ibn Uqla al-Šu^ʿajbí v souvislosti s ospravedlněním teroristického, sebevražedného útoku z 11. září uvedl:

„Všechna rozhodnutí učiněná Americkým bezvěreckým státem, zejména ta související s válkou a další zlomová rozhodnutí, jsou založena na základě průzkumů veřejného mínění nebo na základě hlasování zástupců v jejich bezvěrecké zákonodárné radě. Tito zákonodárci reprezentují výhradně názor lidu... Tudíž, každý americký občan, který hlasoval pro válku, je považován za bojovníka nebo přinejmenším za spoluvíníka [války]...“⁷⁴

Saúdský šejch ^ʿAlí al-Chudír, který ospravedlňoval útoky z 11. září na podobném základu, prohlásil:

„Neměli bychom litovat smrti civilistů během útoku na Dvojčata, jelikož Američan je bezvěrec kvůli jeho spojení s vládou. Bojuje za ni, podporuje ji penězi, názory a radami a toto je druh jejich [demokratického] politického režimu...vzhledem k jejich boji, podpoře a názorům zaslouží trest.“⁷⁵

Někteří džihádisté se opírají i o radikální výklad doktríny džihádu, která říká, že je povinností muslimů bojovat proti nevěřícím jako proti nepřátelům islámu. Uvnitř jejich komunity se tím pádem nemůže rozlišovat na povolené

⁷² O člověkem vytvořeném zákoně hovořil již Ibn Tadjmíja, svou myšlenku rozpracoval na základě Boží jedinečnosti (*tawhíd*), která je přenesena i do islámského práva. Následování práva, které je vytvořené rukou člověka, tudíž považoval za rovné odpadlictví.

⁷³ HALEVI, Jonathan D. *Al-Qaeda's Intellectual Legacy: New Radical Islamic Thinking Justifying the Genocide of Infidels* [online]. 2003 [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: <http://www.jcpa.org/jl/vp508.htm>.

⁷⁴ HALEVI, Jonathan D. *Al-Qaeda's Intellectual Legacy: New Radical Islamic Thinking Justifying the Genocide of Infidels* [online]. 2003 [cit. 2013-04-08]. Dostupné z: <http://www.jcpa.org/jl/vp508.htm>.

⁷⁵ Tamtéž.

(vojáci) a zakázané (civilisté) cíle, jelikož jsou všichni nevěřící, tudíž všichni nepřátelé.⁷⁶

Ve všeobecném pohledu je otázka legitimacy zabíjení civilistů velice sporná. V případě izraelských civilistů, kteří se často stávají terčem sebevražedných atentátů, je situace specifická. Ospravedlnění je postaveno na základě „vojenského charakteru“ celé izraelské společnosti, v níž je vojenský výcvik povinný pro ženy i muže. Z radikálního pohledu jsou tudíž všichni Izraelci potencionálními členy IOS (Izraelské obranné síly), kteří okupují muslimskou zem.⁷⁷

4. 5 Muslimové

Zabíjení muslimů je v islámské věrouce přísně zakázáno, avšak v radikální praxi to není výjimkou. Sebevražedné atentáty se v tomto kontextu objevují zejména v sektářských konfliktech (například Irák), vzácně pak i v protiviládním džihádu (například Saúdská Arábie⁷⁸).

Pro ospravedlnění zabíjení civilistů – muslimů využívají radikálové stejné argumenty jako pro nemuslimské civilisty (např. analogie – užití mangonelu, lidské štíty).

Radikál Abú Musab Zarqáwí roku 2005 například uvedl:

„...zabít nevěřící jakoukoli metodou, včetně sebevražedných atentátů je učenci posvěcené, i přestože to znamená zabít nevinné muslimy.“⁷⁹ Dále prohlásil, že „...zabít muslimy, kteří slouží jako štít, není nejvhodnější volba, ale je to

⁷⁶ AARON, David. *In their own words: voices of Jihad : compilation and commentary* [online]. Santa Monica, CA: RAND, 2008, xii, 335 p. [cit. 2013-04-11]. ISBN 978-083-3044-020. Dostupné z: http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2008/RAND_MG602.pdf, str. 105.

⁷⁷ BONNEY, Richard. *Jihād: from Qurʾān to Bin Laden*. New York: Palgrave Macmillan, 2004, xxvi, 594 p. ISBN 14-039-3372-3, str. 302.

⁷⁸ Saúdská vláda je velmi často kritizována al-Qá'idou za kolaboraci se Spojenými státy americkými, a to zejména po operaci „Pouštní štít“ a následné „Pouštní bouře“, která byla namířená proti Iráku. Je však paradoxní, že al-Qá'ida nikdy Saddáma Husajna, kterého se zastávala, za muslima nikdy nepovažovala. Al-Qá'ida stavěla základ své kritiky muslimských vlád na knize Muhammada ibn Abdula al-Wahhába (1703 – 1792) „Deset anulací islámu“, v níž jako jeden z důvodů, proč vyloučit muslima z náboženské komunity, uvedl spolupráci s nevěřícími proti muslimům, což je bráno jako odpadlictví.

⁷⁹ AARON, David. *In their own words: voices of Jihad : compilation and commentary* [online]. Santa Monica, CA: RAND, 2008, xii, 335 p. [cit. 2013-04-11]. ISBN 978-083-3044-020. Dostupné z: http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2008/RAND_MG602.pdf, str. 104.

nezbytné, pokud je musíš zabít a dostat se tak na nepřítele. Jestliže nezabiješ muslimské štíty, nepřátelé zabijí muslimy...[A navíc] obnovit náboženství je důležitější než obnovit život...“⁸⁰ Z toho vyplývá, že v případě nutnosti ochránit víru či *ummu* jsou dle Zarqáwího muslimské oběti povolené.

Další teorie, která ospravedlňuje muslimské oběti, říká, že ti, kteří se ať už permanentně či dočasně pohybují v blízkosti nemuslimů, jsou s největší pravděpodobností „nakaženi“ rouhačstvím a nemohou být tudíž považováni za pravé muslimy. Tawfiq al-Ámer, saúdský klerik roku 2004, vyzval z tohoto důvodu muslimy, aby opustili nepřátelské území.

„Ti z vás, kteří pracujete pro naše nepřátele – rouhající se, buďte na pozoru. Opusťte je pro bezpečí svého náboženství i své vlastní, v případě džihádu se lidé zaměří na rouhačské společnosti, nepřátele muslimů a kolaboranty ve válce proti islámu...“⁸¹

Roku 2003 byl uskutečněn sebevražedný útok v Rijádu proti americké residenci, během něhož byli zabiti i muslimové. Legitimita pro tuto akci byla založena na analogii s lidskými štíty. Autor (Centrum pro islámská studia a výzkum) uvedl, že pachatel netušil, že se muslimové nacházejí uvnitř budovy, ale i pokud by to věděl, „...operace by nebyla zakázána. V nejlepším případě byli muslimové v komplexu [drženi] jako lidské štíty, pomocí nichž se nevěřící kryli. Ve skutečnosti by však lidský štít měl mít lepší status, neboť ten je opravdu nucen [ke svému krytí nevěřících], zatímco dotyčné osoby nebyly nuceny do komplexu vstoupit.“⁸²

Radikálové taktéž využívají klasické islámské principy, kterým však dávají zcela nový rozměr. V souvislosti s ospravedlněním zabíjení muslimů desinterpretují například islámský princip *al-walá^c wa al-bará^c* a zásadu *takfír*.

⁸⁰ Tamtéž.

⁸¹ AARON, David. *In their own words: voices of Jihad : compilation and commentary* [online]. Santa Monica, CA: RAND, 2008, xii, 335 p. [cit. 2013-04-11]. ISBN 978-083-3044-020. Dostupné z: http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2008/RAND_MG602.pdf, str. 104 – 105.

⁸² AARON, David. *In their own words: voices of Jihad : compilation and commentary* [online]. Santa Monica, CA: RAND, 2008, xii, 335 p. [cit. 2013-04-11]. ISBN 978-083-3044-020. Dostupné z: http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2008/RAND_MG602.pdf, str. 104.

Praktika *al-walá^c wa al-bará^c* byla využívána zejména v rané historii islámu a je chápána jako příslib věrnosti muslimské komunitě, islámu a distancování se od nevěřících a jejich vlivů. To je postaveno na základě koránského verše - K 5:51. Druhý zmiňovaný koncept je tzv. *takfír*, který hovoří o možnosti exkomunikovat muslima z náboženského společenství a deklarovat jej za nevěřícího (*káfir*). Jeho základem je koránský verš K 4:115.⁸³ Tato praktika je však ve většinovém proudu islámu marginalizována. Extremisté těmto zásadám dávají nový rozměr a zneužívají je proti nepohodlným muslimským vládám. Pomocí subjektivního výkladu těchto principů de facto berou do vlastních rukou ono zásadní určení, kdo je a kdo není muslimem. A také si sami stanovují hranice, které již označují odklon od islámu. To jim umožňuje učinit z muslimů bezvěrce, a tudíž i v očích svých stoupenců legitimnější cíle radikálního džihádu. Za zradu loajality se dle radikální interpretace počítá například respektování nevěřících či přijetí myšlenek, které nevychází výhradně z Koránu (demokracie, socialismus, ústava atd.). Na základě tohoto extremistického výkladu musí být všechny „neislámské“ prvky potřeny a nevěřící musí být podroben islámu. Dokud se tak nestane, je povinností vést proti němu džihád.

Na základě radikální rétoriky se některé současné muslimské vlády odchýlily od „pravého“ islámu, a to například tím, že v zemi nenastolili šarí^cu. Džihádisté se domnívají, že je nutné tyto heretiky odstranit z vládnoucích funkcí.⁸⁴ Základem pro tuto argumentaci jsou myšlenky velkých myslitelů Taqího ad-Dína Ahmada ibn Tajmíji (1263 – 1328), Abú A^clá al-Mawdúdího (1903 – 1979)⁸⁵ či Sajjida Qutba (1906 – 1966).⁸⁶ Dále na tyto autority navázal

⁸³ Možnou obranou proti tomu je koncept *irdža*, což je tolerantní prostředek, jehož prostřednictvím se „zastaví soud“ nad tím, zdali je člověk muslimem či nikoli, a konečné rozhodnutí je přenecháno Bohu. (AARON, David. *In their own words: voices of Jihad : compilation and commentary* [online]. Santa Monica, CA: RAND, 2008, xii, 335 p. [cit. 2013-04-11]. ISBN 978-083-3044-020. Dostupné z: http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2008/RAND_MG602.pdf, str. 80.)

⁸⁴ WIKTOROWICZ, QUINTAN. A Genealogy of Radical Islam. *Studies in Conflict* [online]. 2005, roč. 28, č. 2, [cit. 2013-03-16]. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10576100590905057>, str. 94.

⁸⁵ Mawdúdí vytvořil koncept tzv. „moderní džáhilíje“, kterým chápal současné heretické chování - vytváření zákonů člověkem a podřízení člověka jinému člověku. Dle Mawdúdího by praví muslimové měli proti této ignoranci bojovat, stejně jako Prorok a jeho společníci bojovali proti pohanským majoritním Qurajšovcům. (WIKTOROWICZ, QUINTAN. A Genealogy of Radical Islam. *Studies in*

Muhammad Farág (1954 – 1982) ve své knize *Opominutá povinnost*. Snažil se džihád nejen postavit na roveň pěti pilířů islámu, ale rovněž i poukázat na nemuslimský charakter či jednání některých muslimských vládců, kteří dle jeho názoru selhali v Boží zkoušce. Musí být tudíž bezpodmínečně zbaveni moci nad muslimskou komunitou, a to i za cenu použití násilných praktik. Pro podložení svého názoru Farág uvedl koránský verš (K 5:48), který je v této souvislosti velmi často citován mimo jiné i al-Qá'idou.⁸⁷

Z celkového pohledu jsou pro většinu muslimů radikálové pro islám přítěží, která této víře nepovoluje rozkvět v souladu s moderní dobou. Také z tohoto důvodu se radikálové ve svém boji obracejí i proti mírnějším (formálním) souvěrcům, aby je donutili přijmout a zachovat radikální koncepci islámu a zabránili jim v modernizačních snahách.

Conflict [online]. 2005, roč. 28, č. 2, [cit. 2013-03-16]. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10576100590905057>, str. 78.)

⁸⁶Sajjid Qutb pojmem džáhiljja taktéž označil způsob života, který si zvolili lidé v Evropě a ve Spojených státech amerických (zejména dodržování zákona vytvořeného člověkem). V této souvislosti také tvrdil, že někteří muslimští vládcí nedodržují zásadní princip islámu, sice nerespektují pouze Boží zákon. Z tohoto důvodu mohou být označeni za odpadlíky, proti nimž povoluje džihád. Jedním z primárních cílů muslimů je založit islámský stát na zemi, což se dle Qutba nemůže stát pod nadvládou odpadlíka či nemuslima. (WIKTOROWICZ, QUINTAN. A Genealogy of Radical Islam. *Studies in Conflict* [online]. 2005, roč. 28, č. 2, [cit. 2013-03-16]. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10576100590905057>, str. 78 – 80.)

⁸⁷WIKTOROWICZ, QUINTAN. A Genealogy of Radical Islam. *Studies in Conflict* [online]. 2005, roč. 28, č. 2, [cit. 2013-03-16]. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10576100590905057>, str. 79 – 80.

5. ARGUMENTACE MUSLIMSKÝCH AUTORIT

5. 1 Sajjid Muhammad Husajn Fadlulláh

Sajjid Muhammad Husajn Fadlulláh (1936 – 2010) se narodil v íránském Nadžafu v chudé rodině, jejíž rodokmen údajně sahal až k historicky prvnímu ší'itskému imámu Alímu ibn Abí Tálibovi. Roku 1966 se Fadlulláh usadil v Libanonu, kde se posléze stal vůdčí osobností tamní ší'itské komunity. Kvůli svému vlivu a postavení býval velmi často považován za duchovního vůdce Hizballáhu, on ale tento titul stejně jako jiné spojitosti s organizací oficiálně odmítal.⁸⁸ Vedle Ruholláha Chomejního je i on považován za inovátora moderního ší'itského kultu mučednictví. Kniha *Islám a logika síly*, kterou Fadlulláh vydal, vyzývá k větší politické participaci, odmítá ší'itský fatalismus, ale především zdůrazňuje legitimitu obranného militantního jednání dle odkazu Husajna.⁸⁹

Krátce po prvních sebevražedných útocích v Libanonu (na cizí vojenské jednotky v zemi) byl Fadlulláh obviňován z jejich podněcování. Obvinění i jakoukoli jinou osobní spojitost s útoky odmítl, avšak vydal krátkou explicitní fatwu, v níž poskytl těmto sebevražedným atentátům podporu.⁹⁰ Uvedl, že...

„...cílem mučedníka je politicky negativní dopad na nepřítele, kterého je nemožné porazit konvenčním způsobem. Jeho oběť je poté [z tohoto důvodu] součástí džihádu, náboženské války. Jen malá odlišnost je mezi ním a vojákem, který jde do bitvy a ví, že na konci bude zabit. Obě dvě situace vedou ke smrti. Jen s tím rozdílem, že jedna z uvedených smrtí je považována za konvenční proces války, zatímco druhá nikoli.“⁹¹

⁸⁸ Neoficiálně však stál na vrcholu neformální hierarchie kleriků ovlivňující organizaci. Více informací viz: KRAMER, Martin. *The Moral Logic of Hizballah: in Origins of Terrorism: Psychologies, Ideologies, Theologies, States of Mind* [online]. 1990 [cit. 2013-04-12]. Dostupné z: <http://www.martinkramer.org/sandbox/reader/archives/the-moral-logic-of-hizballah/>.

⁸⁹ ŠNAIDAUF, Jan. *Libanonský Hizballáh: vznik a transformace hnutí 1982-2000* [online]. 2002 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://www.amo.cz/publikace/libanonsky-hizbullahbrvznik-a-transformace-hnuti-1982-2000.html#Toc26116657>.

⁹⁰ REICH, Walter. *Origins of terrorism: psychologies, ideologies, theologies, states of mind*. London: distributed by the Johns Hopkins University Press, 1998. ISBN 09-438-7589-7, str. 143-144.

⁹¹ APPLEBY, R. *Spokesmen for the despised: fundamentalist leaders of the Middle East*. Chicago:

Dle Fadlulláha by však atentátník měl být prohlášen za *šahída* pouze za toho předpokladu, že z dané situace neexistovalo jiné východisko, než sebevražedný útok uskutečnit.⁹²

Fadlulláh označil sebevražedné útoky za „odpověď slabých a utlačovaných mocnému agresorovi“.⁹³ Domníval se, že pokud utlačované národy nemají možnost užít v boji proti silnějšímu nepříteli jiné obvyklejší alternativy, stávají se tak nekonvenční metody přípustné a pro mocenské vyrovnání sil mezi jednotlivými stranami, možná i nezbytné.⁹⁴ Označil tuto militantní praktiku za mocný prostředek, který vyžaduje jen minimální sílu, ale je velice efektivní. Navíc proti němu nelze účinně bojovat ani pomocí moderní techniky.⁹⁵ V této souvislosti prohlásil:

„Utlačované národy nemají technologie ani destruktivní zbraně, kterými disponují Spojené státy americké či Evropa. Proto tyto národy musí sahat po jejich vlastních mimořádných prostředcích. ... Útlak nutí utiskované, aby objevovali nové zbraně a novou sílu každý den. ... Uznáváme proto právo národů využívat každou nekonvenční metodu k boji proti těmto agresivním národům. To, jak muslimové na celém světě čelí útočným silám, tedy pomocí primitivních a nekonvenčních prostředků, nepovažujeme za terorismus. Vnímáme to jako nábožensky legitimní boj proti světovým imperialistickým a despotickým silám.“⁹⁶

Sebevražedné atentáty jsou tedy dle tohoto klerika považovány za legitimní, pokud jsou praktikovány v rámci džihádu. Roku 2002 v rozhovoru pro *Daily Star Beirut* uvedl:

University of Chicago Press, 1997, vii, 429 p. ISBN 02-260-2125-4, str. 111.

⁹² FREAMON, Bernard K. Martyrdom, Suicide, and the Islamic Law of War: A Short Legal History. *Fordham International Law Journal* [online]. 2003, roč. 27 [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=597822, str. 364.

⁹³ MUNIR, Muhammad. Suicide attacks nad Islamic law. *International Review of the Red Cross*. 2008, roč. 90, č. 869. Dostupné z: http://www.icrc.org/eng/assets/files/other/irrc-869_munir.pdf, str. 73.

⁹⁴ Tamtéž.

⁹⁵ BONNEY, Richard. *Jihād: from Qurʿān to Bin Laden*. New York: Palgrave Macmillan, 2004, xxvi, 594 p. ISBN 14-039-3372-3, str. 302.

⁹⁶ Tamtéž.

„V podstatě je to *harám* (zakázané) zabít sám sebe anebo ostatní, ale během džihádu je to přijatelné a povolené. Džihád je totiž považován za výjimečný případ. Jestliže zvítězit znamená, že musíme projít skrze minová pole, což s sebou jasně přináší fakt, že mnoho z nás bude zabito, měli bychom jít.“⁹⁷

Fadlulláh byl zarytým odpůrcem a kritikem Izraele. Libanonské ší'ity během občanské války podněcoval k odporu proti izraelské okupaci jihu země a jako klíčový problém celé muslimské komunity vnímal především palestinskou otázku.⁹⁸ Souhlasil tak i s užíváním sebevražedných atentátů v boji proti Izraeli. Schválil útoky namířené jak proti izraelským vojákům, tak de facto i proti civilistům. Ty nevnímal jako nelegitimní cíle, a to na základě teorie o vojenském charakteru celé izraelské společnosti. Fadlulláh dále v této souvislosti uvedl, že...

„...Palestinci, kteří páchají sebevražedné atentáty, se nezaměřují na izraelské civilisty, ale spíše se snaží bránit své lidi tím, že působí škody a ztráty na izraelské straně. Snaží se tím udržet částečnou rovnováhu mezi nimi a výborným technologickým arsenálem, kterým disponuje izraelská armáda.“⁹⁹

„Víme, že terčem mudžáhidů nejsou civilisté, ale okupanti v zabrané Palestině. Navíc nepovažujeme osadníky, kteří obývají sionistické osady za civilisty, ale za důvod rozšiřování okupace. Tito osadníci nejsou o nic méně agresivní a barbarští než sionističtí vojáci. Ve stejnou dobu, kdy potvrzujeme legitimitu těchto akcí, řadíme je taktéž i mezi nejvýznačnější důkazy džihádu na stezce Boží. Proti těmto operacím nepřipouštíme žádnou kritiku, ať už úmyslnou či neúmyslnou. Ta by byla vnímána jako útok proti konfrontačnímu hnutí vedené

⁹⁷ALAGHA, Joseph Elie. *Hizbullah's identity construction: from the 1985 Open letter to the 2009 Manifesto*. Amsterdam: Amsterdam University Press, c2011, 308 p. ISBN 90-896-4297-8, str. 102.

⁹⁸Fadlulláhova silná identifikace s palestinskou otázkou bývá připisována chudým poměrům, ze kterých pocházel. Svou politikou tak zaujal nejen utlačovanou ší'itskou komunitu v Libanonu, ale i Palestině. Díky své hlasité podpoře palestinského boje proti Izraeli ovlivnil (společně s aktivní vojenskou a politickou pomocí Hizballáhu) využívání sebevražedných atentátů v tomto kontextu. (FREAMON, Bernard K. Martyrdom, Suicide, and the Islamic Law of War: A Short Legal History. *Fordham International Law Journal* [online]. 2003, roč. 27 [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=597822, str. 357.)

⁹⁹ALAGHA, Joseph Elie. *Hizbullah's identity construction: from the 1985 Open letter to the 2009 Manifesto*. Amsterdam: Amsterdam University Press, c2011, 308 p. ISBN 90-896-4297-8, str. 102.

palestinským lidem a následované všemi skupinami stojícími proti izraelské okupaci.“¹⁰⁰

Fadlulláh dále vydal fatwu, v níž akceptuje účast žen v palestinských mučednických operacích. Prohlásil:

„Věříme, že tyto mučednice vytvářejí novou a velkolepou historii pro arabské ženy. Také nepovolujeme žádné výhrady směřující k ženám, které vykonají mučednickou operaci. Je to operace jako jakákoli jiná uskutečněná v rámci džihádu. Bůh nedefinoval mechanismus džihádu, jelikož ten se odvíjí dle požadavků bitvy.“¹⁰¹

„Nic v islámu nebrání ženám účastnit se boje kvůli Bohu. Na ženách zpočátku nebylo vyžadováno, aby bojovaly, to bylo mužským úkolem. Ale za určitých okolností (na okupovaných územích) to může být stejně tak i ženskou povinností.“¹⁰²

Na druhou stranu byl ájatolláh Fadlulláh jedním z prvních vysoce postavených ší'itských duchovních, kteří veřejně odsoudili sebevražedné útoky z 11. září 2001. Uvedl:

„Nic nemůže obhájit vraždu tisíců nevinných civilistů. Žádné náboženství takovouto věc neospravedlňuje. Islámský odpor v Libanonu nikdy nevraždil civilisty. Všichni, kteří byli zabití, byli izraelští vojáci!“¹⁰³

5. 2 Muhammad Taqí Mesbáh Jazdí

Íránský ájatolláh Muhammad Taqí Mesbáh Jazdí (1934) je jedním z duchovních vůdců prezidenta Mahmúda Ahmadínedžáda. Roku 2005

¹⁰⁰ MUNIR, Muhammad. Suicide attacks nad Islamic law. *International Review of the Red Cross*. 2008, roč. 90, č. 869. Dostupné z: http://www.icrc.org/eng/assets/files/other/irrc-869_munir.pdf, str. 74.

¹⁰¹ BONNEY, Richard. *Jihād: from Qur'ān to Bin Laden*. New York: Palgrave Macmillan, 2004, xxvi, 594 p. ISBN 14-039-3372-3, str. 303.

¹⁰² ALAGHA, Joseph Elie. *Hizbullah's identity construction: from the 1985 Open letter to the 2009 Manifesto*. Amsterdam: Amsterdam University Press, c2011, 308 p. ISBN 90-896-4297-8, str. 102.

¹⁰³ BONNEY, Richard. *Jihād: from Qur'ān to Bin Laden*. New York: Palgrave Macmillan, 2004, xxvi, 594 p. ISBN 14-039-3372-3, str. 304.

veřejně vyzýval Iráčany, aby se přihlásili jako dobrovolníci pro mučednické operace.¹⁰⁴

Na svých internetových stránkách vydal Jazdí fatwu, která reagovala na dotaz, zdali jsou sebevražedné atentáty legitimní zbraní. Jazdí uvedl, že...

„...je politováníhodné, že muslimové, namísto toho, aby plánovali, jak vyhnat sionistický režim a jeho podporovatele, zaobírají se otázkami a diskuzí [na téma] palestinské obrany...když obrana islámu a *ummy* závisí na mučednických operacích, pak nejsou jen legitimní, ale i povinné (*wádžib*)...“¹⁰⁵
Pro podporu svého názoru, využil výrok proroka Muhammada, který řekl: „Kdokoli je zabit v obraně toho, co mu patří, je šahídem.“¹⁰⁶

Dále ájatolláh reagoval na otázku týkající se civilních obětí. V této souvislosti uvedl, že...

„...by muslimové neměli útočit na ty civilisty na okupovaném území, kteří vyjádří svůj nesouhlas s brutálními činy vlády. Výjimkou jsou ty případy, v nichž by byli použiti jako lidské štíty...“¹⁰⁷

5. 3 Nawwáf at-Takrúrí

Nawwáf at-Takrúrí, uznávaný syrský spisovatel, ve své knize *Sebevražedné atentáty v právní rovnováze* (1997) zkomponoval dostupné fatwy a důkazy legitimizující užívání sebevražedných atentátů. Toto dílo je velice oceňováno muslimskými radikály, kteří z něj doposud čerpají.¹⁰⁸ Takrúrí se zaměřoval především na ospravedlnění útoků proti Izraeli, avšak jeho koncept je možný vyložit i jako univerzální. Džihád vnímal jako prostředek, pomocí

¹⁰⁴ Iran's New President Glorifies Martyrdom. *Memri* [online]. 2005, č. 945 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://www.memri.org/report/en/print1426.htm>

¹⁰⁵ *Iranian ayatollah approves killing Israeli civilians, including children* [online]. 2011 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://www.rightsidenews.com/2011053029274/world/terrorism/iranian-ayatollah-approves-killing-israeli-civilians-including-children.html>.

¹⁰⁶ Tamtéž.

¹⁰⁷ Tamtéž.

¹⁰⁸ COOK, David. *Martyrdom in Islam*. New York: Cambridge University Press, 2007, xiv, 206 p. ISBN 978-052-1615-518, str. 149.

něhož by se *umma* měla zbavit bezpráví a všech forem útlaku. Sebevražedné atentáty pak považoval za jednu z jeho možných forem. Uvedl:

„...Mladí se dobrovolně hlásí se svou krví, bez toho aniž by prchali před životem či zodpovědností, bez zármutku či zoufalství z dané situace, do níž se *umma* dostala. Hlásí se ve víře, že džihád je jediný možný způsob, jak osvobodit zemi a lid...“¹⁰⁹

Ve svém díle Takrúrí odmítavě reaguje na názory těch muslimů, kteří tvrdí, že mezi sebevražedným atentátem a sebevraždou není rozdíl. Argumentuje na základě teorie o čistém úmyslu. Dle jeho názoru nejsou mučednické operace principiálně páčány z beznaděje a deprese, jak tomu bývá v případě pravých sebevražd, naopak tyto činy vnímá jako prototyp naděje a velkorysého sebeobětování.¹¹⁰ Chápe je jako univerzální „všelék“, pomocí něhož mohou muslimové nejen čelit určitým problémům, ale také jim může posloužit jako jistý zdroj hrdosti i pocitu vítězství nad jejich silnějšími nepřáteli.¹¹¹

Takrúrí vytvořil seznam sedmi základních benefitů, které dle něj plynou z užívání mučednických operací:

2. Slouží jako odstrašující prostředek, jelikož mezi nepřáteli vyvolávají hrůzu.
3. Způsobují největší počet obětí na nepřátelské straně, a to za cenu nízkého počtu životů na straně muslimské.
4. Pomáhají vyrovnat souboj, který by jinak byl [technologicky, početně] nerovnoměrný (jako ten proti Izraeli).
5. Způsobují to, že si Izraelci dobře rozmyslí, než způsobí nějaký zločin proti Palestincům.

¹⁰⁹ COOK, David. *Martyrdom in Islam*. New York: Cambridge University Press, 2007, xiv, 206 p. ISBN 978-052-1615-518, str. 149 – 150.

¹¹⁰ COOK, David a Olivia ALLISON. *Understanding and addressing suicide attacks: the faith and politics of martyrdom operations* [online]. Westport, Conn.: Praeger Security International, 2007 [cit. 2013-04-01]. ISBN 978-0-275-99260-6, str. 32 – 33.

¹¹¹ COOK, David. *Martyrdom in Islam*. New York: Cambridge University Press, 2007, xiv, 206 p. ISBN 978-052-1615-518, str. 150.

6. Dopomohou štěstí a statečnosti, aby vstoupily do srdcí muslimů a naopak zoufalství do srdcí jejich nepřátel.
7. Dodají muslimské komunitě ducha džihádu a mučednictví. A muslimové se díky nim zaměří na své bojovníky a mučedníky jako na své vzory raději než na jiné populární hrdiny a symboly.
8. Přinesou nemuslimům vědomí o tom, co jest islám.¹¹²

Takrúrí ve své knize dále analyzoval strategický význam šestnácti sebevražedných atentátů, které považoval za úspěšné. Avšak kromě odchodu zahraničních vojsk z Libanonu nepředložil žádný jiný vojenský úspěch, který byl způsoben sebevražednými atentáty. Zdůrazňoval však, že síla této taktiky je především v umocnění pocitu strachu, chaosu a paniky na straně nepřátel.¹¹³

Takrúrí ve svém díle dále sestavil seznam, který obsahuje dvacet jedna fatew pocházejících od muslimských učenců.

Na konci knihy se dotýká i problematiky žen participujících na sebevražedných atentátech. Na tuto otázku však nepodává jednoznačné stanovisko.¹¹⁴

5. 4 Muhammad Ismá'íl al-Džamal

Velký muftí Saúdské Arábie 'Abd al-'Azíz ibn Báz vydal fatwu, v níž odsoudil sebevražedné útoky jako nelegitimní součást džihádu. Dále dodal: „...obávám se, že jsou jen sebevraždami, obyčejnými a jednoduchými. Přestože Korán dovoluje, ve skutečnosti vyžaduje, aby nepřátelé byli zabiti, je třeba udělat to takovým způsobem, který nejde proti náboženským zákonům.“¹¹⁵

¹¹² COOK, David. *Martyrdom in Islam*. New York: Cambridge University Press, 2007, xiv, 206 p. ISBN 978-052-1615-518, str. 150.

¹¹³ COOK, David. *Martyrdom in Islam*. New York: Cambridge University Press, 2007, xiv, 206 p. ISBN 978-052-1615-518, str. 151.

¹¹⁴ Tamtéž.

¹¹⁵ MUNIR, Muhammad. Suicide attacks nad Islamic law. *International Review of the Red Cross*. 2008, roč. 90, č. 869. Dostupné z: http://www.icrc.org/eng/assets/files/other/irrc-869_munir.pdf, str. 74.

Tento názor vyvolal vlnu reakcí ze strany apologetů sebevražedných atentátů. Prvním, kdo vydal protifatwu, byl palestinský klerik, muftí Jericha Muhammad Ismá'íl al-Džamal. Uvedl, že je velký rozdíl mezi...

„...mučednictvím, které je dovolené, a dokonce i v islámu žádoucí, a sebevraždou, která vede k trýznění v pekle v Soudný den.“¹¹⁶

5. 5 Júsuf al-Qaradáwí

Júsuf al-Qaradáwí (1926) se narodil v Egyptě, v současnosti působí jako katarský kazatel a čelní představitel Sunnitského studijního oddělení na Katarské univerzitě. Všeobecně také proslul jako duchovní vůdce Muslimského bratrstva. Klerik je v arabském světě populární díky televiznímu pořadu „Šarí'ca a život“, který je vysíláný al-Džazírou a taktéž jsou známé i jeho internetové stránky *IslamOnline*, kde publikuje své fatwy a různé články i antiizraelského charakteru. Qaradáwí patří mezi vysoce postavené sunnitské autority. Na jednu stranu však bývá kritizován islámskými liberály za radikální názory týkající se izraelsko-palestinského konfliktu. Na stranu druhou mu extremisté vytýkají jeho umírněnost v jiných otázkách.¹¹⁷

Qaradáwí byl prvním klerikem, který oficiálně ospravedlnil sebevražedné atentáty páchané hnutím Hamás a také schválil ženskou participaci v těchto akcích. Všeobecně je jedním z mála, který otevřeně ospravedlňuje civilní oběti mučednických operací, avšak nutno dodat, že pouze v rámci Izraele.

Qaradáwí se velmi razantně postavil do opozice proti výše zmiňované fatwě saúdského velkého muftí 'Abd al-'Azíze ibn Báze. Qaradáwího fatwa byla jednou z prvních reakcí na tuto kritiku sebevražedných atentátů.¹¹⁸ Obhajoval sebevražedné atentáty namířené proti Izraeli na základě několika důvodů.

¹¹⁶ FELDNER, Yotam. Debating the Religious, Political and Moral Legitimacy of Suicide Bombings Part 1: The Debate over Religious Legitimacy. *Memri* [online]. 2001, č. 53 [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: <http://www.memri.org/report/en/0/0/0/0/0/451.htm>.

¹¹⁷ ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Vyd. 1. Brno: Barrister, 2007. ISBN 978-808-7029-190, str. 104.

¹¹⁸ Tamtéž.

Nejprve ve své fatwě demaskoval vojenský charakter celého izraelského národa. Na tomto prvku postavil legitimitu sebevražedných atentátů, které jsou vedené proti izraelským cílům. Prohlásil, že civilní oběti na izraelské straně neexistují, jelikož...

„...[každý] muž i žena je odváděn/a do izraelské armády. Každý obyvatel Izraele je tak vojákem v armádě, ať už aktivním či záložním, který však může být kdykoli povolán. Tento fakt nepotřebuje důkazy. Ti tzv. „civilisté“ jsou ve skutečnosti „vojáci“ v armádě synů Sionu.“¹¹⁹

Dále označil Izraelce za „společnost vetřelců“, která neprávem okupuje muslimskou zem. Na základě toho uvádí, že je povoleno bojovat všemi dostupnými prostředky proti těmto vetřelcům, kteří svou okupací přímo ohrožují muslimskou společnost. Takto motivovaný boj pak označuje za džihád z nutnosti, během něhož musí být dětská oběť považována za neúmyslnou, avšak nevyhnutelnou a odpustitelnou nezbytnost války.¹²⁰

Klíčová je i teorie, která rozděluje svět na *dár al-islám* a *dár al-harb*,¹²¹ přičemž na tomto území lidé nemají ochranu. Z důvodu, že...

„...bojují proti muslimům a jsou vůči nim nepřátelští, zrušili tak ochranu své krve i majetku.“¹²²

Taktéž Qaradáwí pracoval i s analogií lidských štítů, která byla již výše rozebrána. Uvedl, že pokud tato teorie povoluje zabíjet nevinné muslimy, aby byla ochráněna větší muslimská komunita, je...

„...přípustnější zabíjet nemuslimy, za účelem osvobození muslimské země od okupantů a utlačovatelů.“¹²³

¹¹⁹ DONOHUE, John J a John L ESPOSITO. *Islam in transition: Muslim perspectives*. New York: Oxford University Press, 1982, xiii, 322 p. ISBN 01-950-3023-0, str. 469.

¹²⁰ Tamtéž.

¹²¹ Oblast nevíry, proti níž má být vedena bitva za účelem expanze a dominance islámu.

¹²² DONOHUE, John J a John L ESPOSITO. *Islam in transition: Muslim perspectives*. New York: Oxford University Press, 1982, xiii, 322 p. ISBN 01-950-3023-0, str. 469.

¹²³ DONOHUE, John J a John L ESPOSITO. *Islam in transition: Muslim perspectives*. New York: Oxford University Press, 1982, xiii, 322 p. ISBN 01-950-3023-0, str. 470.

Další argumentace hovoří o tom, že za situace krajní nouze a utrpení muslimské společnosti mohou být vydávány fatwy, na jejichž základě je přípustné i to, co je za normálních okolností zakázané. Dle Qaradáwího se Palestinci nachází v takovéto situaci, a je jim tudíž dovoleno...

„...vykonat mučednické operace za tím účelem, aby zneklidnili své nepřátele a ty, kteří drancují jejich zem. A aby zaseli hrůzu do jejich srdcí tak, aby odešli a vrátili se tam, odkud přišli...“¹²⁴

Qaradáwího fatwa se také zmiňuje o klíčových výhodách této taktiky, a to zejména v souvislosti s útokem na silnějšího protivníka. Uvedl, že sebevražedné atentáty...

„... jsou zbraní, kterou nemůže nepřítel získat, ani kdyby Spojené státy americké poskytly miliardy dolarů a ty nejsilnější zbraně, jelikož toto je unikátní zbraň, kterou Alláh umístil pouze do rukou mužů víry. Je to druh Boží spravedlnosti na zemi...je to zbraň ubohé slabosti, s níž má čelit silnému tyranovi...“¹²⁵

Dále se pokusil distancovat mučednické operace od sebevraždy, přičemž jako hlavní atribut pro jejich odlišení vnímá čistý záměr pachatele. Uvedl, že na rozdíl od sebevraha, který si vezme vlastní život kvůli osobním problémům a tužbě uniknout z tohoto života, ten, který spáchá sebevražedný atentát...

„...nemyslí na sebe. Obětuje se kvůli vyššímu cíli, pro nějž jsou všechny oběti bezvýznamné. Pošle se k Alláhovi, aby si výměnou koupil ráj...“¹²⁶

Všeobecně v této souvislosti Qaradáwí prohlásil, že...

„...tyto operace jsou nejvyšší formou džihádu na cestě Boží a typem terorismu, který je povolen šari^cou...Termín „sebevražedné atentáty“ je zavádějící, jelikož toto jsou hrdinské operace mučednictví a nemají nic

¹²⁴ Tamtéž.

¹²⁵ Tamtéž.

¹²⁶ DONOHUE, John J a John L ESPOSITO. *Islam in transition: Muslim perspectives*. New York: Oxford University Press, 1982, xiii, 322 p. ISBN 01-950-3023-0, str. 470 – 471.

společného se sebevraždou...Zatímco někdo, kdo spáchá sebevraždu kvůli tomu, že ztratil naději v sebe i v Alláha, *mudžáhid* je plný naděje s ohledem na Alláhovo slitování. Bojuje se svým nepřítelem a s nepřítelem Alláha prostřednictvím této nové zbraně, jejíž osud byl dán do rukou slabých proto, aby mohli bojovat proti zlu silných a arogantních.“¹²⁷

Tato argumentace je poměrně obsáhlá a dodnes z ní mnoho radikálů čerpá. Júsuf al-Qaradawí obhájí sebevražedné atentáty, avšak nutné je upřesnit, že ne všeobecně. Vyjadřuje jim podporu jen ve specifických případech obrany země, v nichž podle něj neexistuje z dané situace jiné východisko, jako je tomu například v Palestině. Uvedl, že Palestinci nemají jiné prostředky, pomocí nichž by se mohli postavit svému nepříteli, a tudíž jsou nuceni využívat tuto taktiku. Uvedl, že je podporuje nikoli z důvodu, že jsou jejich nepřáteli židé, ale protože jsou to okupanti. Dodal, že v Iráku tyto zbraně nepodporuje, jelikož Iráčané disponují zbraněmi, pomocí nichž mohou čelit svému nepříteli.¹²⁸

I přes podporu palestinských sebevražedných atentátníků se šejch postavil negativně k teroristickému útoku v New Yorku a Washingtonu (2001), Madridu (2004) i Londýně (2005). Ve své fatwě, která reagovala na útoky z 11. září, označil Spojené státy americké za nelegitimní cíl spravedlivého džihádu a atentátníky pak za sebevrahy, kteří porušili zákon, a nemají tudíž nárok na status mučedníků.¹²⁹ Prohlásil, že Palestinci prostřednictvím mučednických operací brání svou zem, což je povolené, zatímco atentátníci z 11. září útočí na cizí zemi. Navíc uvedl, že pouze izraelští vojáci (v jeho rétorice všichni Izraelci) jsou legitimním cílem těchto útoků.¹³⁰ Jako projev dobré vůle vyzval muslimy, aby darovali krev zraněným z 11. září.¹³¹

¹²⁷ MUNIR, Muhammad. Suicide attacks nad Islamic law. *International Review of the Red Cross*. 2008, roč. 90, č. 869. Dostupné z: http://www.icrc.org/eng/assets/files/other/irrc-869_munir.pdf, str. 75.

¹²⁸ *Yousef Al-Qaradawi - His position on suicide bombings* [online]. 2010 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=w2PSbGLJv4>.

¹²⁹ KEPEL, Gilles. *Válka v srdci islámu*. 1. české vyd. Praha: Karolinum, 2006, 294 s. ISBN 80-246-1217-8, str. 100 – 101.

¹³⁰ COOK, David. The Implications of "Martyrdom Operations" for Contemporary Islam. *The Journal of Religious Ethics* [<http://www.jstor.org/discover/10.2307/40018157?uid>]. 2004, roč. 32, č. 1 [cit. 2013-03-

Šejch al-Qaradáwí stále podporuje palestinský boj a roku 2007 vyzval Palestince, aby pokračovali v mučednických operacích.¹³²

5. 6 Hamid Sulejmán al-Bitáwí

Šejch Hamid al-Bitáwí (1944) je radikálním lídrem Sdružení palestinských islámských učenců (*Rábitat^c ulamá filistín*), organizace, která je přidružená pod hnutí Hamás. Taktéž je duchovním představitelem města Nablus (Západní břeh Jordánu). Jeho radikální názory jsou ovlivněny výraznými osobnostmi Muslimského bratrstva, zejména Hassanem al-Banná a Sajjidem Qutbem. Šejch Bitáwí je znám svými extremistickými buřičskými postoji vůči užívání sebevražedných atentátů, které označuje za výjimečnou a efektivní metodu džihádu. V roce 1997 po sebevražedném útoku Hamásu na tel avivskou kavárnu prohlásil, že...

„...jediný jazyk, kterému okupanti rozumějí, [je] jazyk mučednictví.“¹³³

Stejně jako Qaradáwí i on kritizoval Ibn Báze za jeho negativní postoj k sebevražedným atentátům. Bitáwí ve své fatwě zdůrazňoval tezi, že podle šarí'cy...

„...je džihád kolektivní povinností (*fard^c alá l-kifája*), pokud však nevěřící dobyjí jen kousek muslimské země, jako je tomu v případě Palestiny, která je okupována Židy, stává se džihád individuální povinností (*fard^c ajn*), a tudíž jsou sebevražedné atentáty povolené.“¹³⁴

26].

¹³¹ ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Vyd. 1. Brno: Barrister, 2007. ISBN 978-808-7029-190, str. 104.

¹³² MUNIR, Muhammad. Suicide attacks nad Ilamic law. *International Review of the Red Cross*. 2008, roč. 90, č. 869. Dostupné z: http://www.icrc.org/eng/assets/files/other/irrc-869_munir.pdf, str. 75.

¹³³ LEVITT, Matthew. *Hamas: politics, charity, and terrorism in the service of jihad*. New Haven: Yale University Press, c2006, xi, 324 p. ISBN 978-030-0110-531, str. 102 – 103.

¹³⁴ FELDNER, Yotam. Debating the Religious, Political and Moral Legitimacy of Suicide Bombings Part 1: The Debate over Religious Legitimacy. *Memri* [online]. 2001, č. 53 [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: <http://www.memri.org/report/en/0/0/0/0/0/451.htm>.

Bitáwí ještě uvedl, že sebevražední atentátníci ve skutečnosti nezemřou, ale vstupují do ráje. Z toho vyvozuje, že jejich akt nelze ztotožňovat se sebevraždou.¹³⁵

5. 7 ^cAbd al-^cAzíz al-Rantíssí

Původně dětský lékař Abd al-^cAzíz al-Rantíssí (1947 – 2004) byl spoluzakladatelem hnutí Hamás a stal se jedním z jeho hlavních intelektuálních myslitelů v pásmu Gazy. Po smrti šejcha Ahmada Jásína (2004) byl krátce vůdcem hnutí. Odmítal jakákoli mírová jednání s Izraelem, a naopak neustále Palestince vyzýval k násilnému odporu. Boj proti Izraeli vnímal jako klíčový. V této souvislosti prohlásil:

„Budeme proti nim [Židům] bojovat všemi silami, které máme.“¹³⁶

I on povolil užívání sebevražedných atentátů. Ve své fatwě, jejíž argumenty byly položeny na základě názorů Qaradáwího, uvedl, že tato metoda je povolenou zbraní, která není v rozporu s islámskou věroukou. Problém viděl především v jejich správné interpretaci. S důrazem na čistotu úmyslů prohlásil, že...

„...sebevražda závisí na vůli. Jestliže se mučedník rozhodne zabít z toho důvodu, že je unaven životem – je to sebevražda. Pokud chce však obětovat svou duši, aby udeřil nepřítele a byl oceněn Alláhem – je považován za mučedníka. Není pochyb o tom, že ti, kteří spáchali [mučednické] operace, jsou mučedníci.“¹³⁷

Rantíssí označil sebevražedné atentáty namířené proti Izraeli za „odpověď sionistickému terorismu“ (v souvislosti s druhou intifádou).¹³⁸ Averse choval i

¹³⁵ LEVITT, Matthew. *Hamas: politics, charity, and terrorism in the service of jihad* [online]. New Haven: Yale University Press, c2006 [cit. 2013-04-02]. ISBN 978-0-300-11053-1, str. 102 – 103.

¹³⁶ *Voices of Palestine: Abdel Aziz Rantisi* [online]. 2011 [cit. 2013-04-12]. Dostupné z: <http://frontpagemag.com/2011/frontpagemag-com/voices-of-palestine-abdel-aziz-rantisi/>.

¹³⁷ FELDNER, Yotam. Debating the Religious, Political and Moral Legitimacy of Suicide Bombings Part 1: The Debate over Religious Legitimacy. *Memri* [online]. 2001, č. 53 [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: <http://www.memri.org/report/en/0/0/0/0/0/451.htm>.

¹³⁸ *Voices of Palestine: Abdel Aziz Rantisi* [online]. 2011 [cit. 2013-04-12]. Dostupné z: <http://frontpagemag.com/2011/frontpagemag-com/voices-of-palestine-abdel-aziz-rantisi/>.

k hlavnímu izraelskému spojenci, ke Spojeným státům americkým, které označoval za nepřítel islámu. Teroristické útoky, jež byly proti nim spáchány, pak vnímal jako část Božího trestu za jejich činy proti muslimům a za jednostrannou podporu Izraele.¹³⁹

Během války v Iráku (2003) Rantissí vyzýval k násilnému odporu proti Spojeným státům americkým. Jako legitimní prostředek odporu vnímal i sebevražedné atentáty. Uvedl:

„...abychom ochránili domovinu od teroristických křížáckých útoků, je potřeba lidí, kteří touží po ráji a nejkratší cestou do ráje je smrt [na cestě] Boží. Někteří z nás by měli vidět radostné a spokojené tváře iráckých matek, když se oddělí plod od jejich lůna a odchází do říše cti, říše mučednictví. To je tak, že nepřátelé národů vědí, že záruka cti a domoviny je dražší než život a že naše irácké matky, stejně jako matky v Palestině, [jsou ochotné] obětovat plody svých lůn – ale ne jejich čest.“¹⁴⁰

5. 8 Muhammad Sajjid at-Tantáwí

Šejch Muhammad Sajjid at-Tantáwí (1939 – 2010) byl elitní sunnitskou autoritou. Působil především jako čelní představitel na univerzitě al-Azhar, do jejíhož čela jej jmenoval bývalý egyptský prezident Husní Mubáarak roku 1996.¹⁴¹

Šejch Tantáwí je poměrně kontroverzní osobností, a to kvůli svému submisivnímu přístupu k legitimitě sebevražedných atentátů. Zdá se, že své názory na tuto problematiku korigoval na základě širšího kontextu, respektive dle toho, co pro něj bylo v danou chvíli výhodnější. Dalo by se to snad jen připsat snaze zavděčit se jak arabskému, tak západnímu publiku. V jeho prohlášeních na téma sebevražedné atentáty je tudíž poměrně obtížné se zorientovat. Díky této názorové polaritě není divu, že ho na jedné straně po

¹³⁹ Tamtéž.

¹⁴⁰ AARON, David. *In their own words: voices of Jihad : compilation and commentary*. Santa Monica, CA: RAND, 2008, xii, 335 p. ISBN 978-083-3044-020, str. 89.

¹⁴¹ Současný předseda univerzity al-Azhar Ahmed at-Tajíb se vyjadřuje pro podporu sebevražedným atentátům proti Izraeli.

11. září dával po jistou dobu za vzor George Bush a označoval jej za prototyp imáma míru¹⁴² a na straně druhé z jeho radikálních výroků paradoxně čerpala i al-Qá'ida.

Roku 1997 Tantáwí uvedl, že Palestinci jsou situací nuceni využívat všech dostupných metod, aby se mohli bránit izraelské agresi. Za tímto účelem povolil sebevražedné atentáty, jelikož dle jeho slov palestinskou motivací je nespravedlnost a sebeobrana. Na tomto základě prohlásil, že i přestože jsou civilní oběti dle šari'cy zakázané, zde jsou vynucené okolnostmi.¹⁴³

Radikálnější argumenty použil i následujícího roku 1998, kdy prohlásil, že...

„...je to právo každého muslima, Palestince a Araba vyhodit se do povětří v srdci Izraele. Úctyhodná smrt je lepší než život v pokoření. Všechny náboženské zákony požadují, aby bylo proti nepříteli využito násilí a bojovalo se proti všem, kdo za Izraelem stojí. Z boje, džihádu a ze [sebe]obranu není úniku a kdokoli se těmto věcem vyhýbá, není věřící.“¹⁴⁴

Ještě téhož roku se však Tantáwí k tematice sebevražedných atentátů vyjadřoval již obezřetněji a nechával svůj názor otevřený. Prohlásil, že...

„...jakákoliv exploze vedoucí ke smrti nevinných žen a dětí je kriminálním činem. Je vykonávána jen spodinou a lidmi, kteří jsou zbabělci či zrádci, protože rozumný muž s trochou úcty a mužnosti se takovýmto operacím zcela vyhne.“¹⁴⁵

¹⁴² Prezident George Bush dva měsíce po 11. září prohlásil, že Tantáwí „...šejch univerzity al-Azhar, nejstarší islámské instituce nejvyššího učení, prohlásil, že terorismus je nemoc a že islám zakazuje zabíjení nevinných.“ (CHARNY, Israel W. *Fighting suicide bombing: a worldwide campaign for life*. Westport, Conn.: Praeger Security International, 2007, xxix, 283 p. ISBN 978-027-5993-368, str. 170.)

¹⁴³ RUBIN, Barry M a Judith Colp RUBIN. *Anti-American terrorism and the Middle East: a documentary reader*. New York: Oxford University Press, 2002, xv, 392 p. ISBN 01-951-5715-X, str. 36.

¹⁴⁴ FELDNER, Yotam. Debating the Religious, Political and Moral Legitimacy of Suicide Bombings Part 1: The Debate over Religious Legitimacy. *Memri* [online]. 2001, č. 53 [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: <http://www.memri.org/report/en/0/0/0/0/0/451.htm>.

¹⁴⁵ Tamtéž.

Snad jediné možné ospravedlnění jeho rozporuplných deklarácí je v této souvislosti fakt, že tento výrok byl vyřčen na základě útoků proti americkým ambasádám v Keni a Tanzánii a nezdá se, že by toto tvrzení uplatňoval i pro palestinsko-izraelský konflikt.

Nicméně arabsko-křesťanský televizní kanál *al-Haját* následně zveřejnil šejchovo mírnější prohlášení, které se již opět týká palestinské situace. V tomto prohlášení sebevražedné atentáty proti Izraeli Tantáwí zcela nevyloučil, avšak prohlásil, že by se jim Palestinci měli raději vyhnout, a to kvůli potenciálním ženským a dětským obětem. Šejch prohlásil, že sebevražedné atentáty jsou druhem...

„...sebeobranu a druhem mučednictví, avšak pouze za toho předpokladu, že jejich záměrem je zabít nepřátelské vojáky, nikoli ženy a děti.“¹⁴⁶

Po útocích z 11. září klerik odsoudil všechny teroristické praktiky a užití násilí. Ani za tímto názorem si však Tantáwí dlouho nestál a roku 2002 vydal fatwu, v níž podpořil sebevražedné atentáty zosnované proti Izraeli, a to i přes civilní oběti. Dokonce vyzval k jejich zintenzivnění. Dle internetových stránek spojených s univerzitou al-Azhar šejch prohlásil:

„...mučednické operace jsou nejvyšší formou džihádu...každá mučednická operace vedená proti Izraelcům, včetně žen, dětí a teenagerů, je legitimním aktem v rámci islámského práva a islámského přikázání. A to do té doby, dokud Palestinci nezískají zpět svou zemi a izraelská krutost se nevzdálí.“¹⁴⁷

Na druhou stranu stanice BBC roku 2003 přinesla Tantáwího prohlášení, ve kterém se ostře staví proti těmto násilným praktikám. Uvedl, že nemají žádný základ v islámském právu, a tudíž nejsou ospravedlnitelné, namísto toho radikální hnutí vyzval k mírovému dialogu se Západem.¹⁴⁸

¹⁴⁶ Tamtéž.

¹⁴⁷ *Leading Egyptian Government Cleric Calls For: 'Martyrdom Attacks that Strike Horror into the Hearts of the Enemies of Allah'* [online]. 2002 [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://www.memri.org/report/en/0/0/0/0/0/641.htm>.

¹⁴⁸ *Cleric condemns suicide attacks* [online]. 2003 [cit. 2013-03-15]. Dostupné z:

Roku 2005 v rozhovoru pro americkou televizní stanici *al-Hurra* uvedl, že sebevražedný atentátník, který vykoná svůj čin na veřejném prostranství a zasáhne civilisty, není mučedníkem, ale kriminálníkem.¹⁴⁹

Učenci z Centra al-Azhar pro islámský výzkum vydali vlastní nařízení týkající se sebevražedných atentátů proti Izraeli, které již bylo mnohem jasnější než šejchovo. Na principu čistého úmyslu pro větší dobro *ummy* distancovali mučednické operace od sebevraždy. Dále uvedli, že pokud jsou...

„...muslimové napadání ve svých domech a jejich země je jim ukradena, džihád pro Boha se mění v individuální povinnost a v tomto případě se operace mučednictví stávají primární povinností a islámskou nejvyšší formou džihádu.“¹⁵⁰

V souvislosti s druhou intifádou (2000 – 2005) dodali, že...

„...účast palestinských dětí a mladistvých v intifádě je typem džihádu...když se džihád stane individuální povinností, všichni muslimové se musí připojit. I děti musí jít [do bitvy] i bez toho, aniž by požádaly o svolení své rodiče. Ti, kteří prodávají svou duši Alláhovi, jsou avantgardou *šahídů* v očích Alláha a vyjadřují oživení národa svou vytrvalostí v boji a také skutečností, že jsou naživu [v ráji], nikoli mrtví.“¹⁵¹

Pod tento výnos se podepsaly autority al-Azhar – doktor Muhammad Rafat Uthmán, doktor Muhammad Ibrahim al-Fajúmí a doktor Muhammad Rušdí.

5. 9 Sulejmán ibn Násir al-^cUlwán

Sulejmán ibn Násir al-^cUlwán (1969) je saúdský učenec, sunnitský klerik a taktéž jeden z předních myslitelů al-Qá^cidy. Jeho velice radikální názory,

http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/3059365.stm.

¹⁴⁹ *Sheik of Al-Azhar Muhammad Tantawi Explains on Al-Hurra TV When a Suicide Bomber Becomes a Martyr and When He Is Not* [online]. 2005 [cit. 2013-04-13]. Dostupné z: <http://www.memritv.org/clip/en/838.htm>.

¹⁵⁰ FELDNER, Yotam. Debating the Religious, Political and Moral Legitimacy of Suicide Bombings Part 1: The Debate over Religious Legitimacy. *Memri* [online]. 2001, č. 53 [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: <http://www.memri.org/report/en/0/0/0/0/0/451.htm>.

¹⁵¹ Tamtéž.

ovlivněné mimo jiné i Jusúfem al-Qaradáwím jsou využívány například i hnutím Hamás. Sebevražedné atentáty v kontextu izraelsko-palestinského konfliktu popisuje jako „nejlepší lék“ a odmítá jakákoli mírová jednání s Izraelem. Roku 2001 vydal fatwu, v níž obhajuje sebevražedné atentáty proti „vykořisťovatelským Židům“ v Palestině a taktéž proti „agresivním křesťanům“ v Čečensku. Nazývá je akty sebeobětování na cestě Boží.¹⁵² Prohlásil je za legitimní způsob boje a uvedl, že ani dětské oběti nejsou zakázány, pokud to nebylo předem promyšleným úmyslem atentátníka.

„Pokud bojovníci džihádu nejsou schopni zabít bojovníky [židy] bez dětských obětí [které jsou s nimi], není v takovýchto případech problém, pokud jsou děti zabity.“¹⁵³

Stejně tak ospravedlňuje zabíjení izraelských žen, které jsou ve své podstatě dle radikální ideologie taktéž vojáky a přispívají tak k plundrování muslimské země (území Izraele).¹⁵⁴

Útoky z 11. září označil za legitimní část džihádu.¹⁵⁵

5. 10 Násir al-Fahd

Násir al-Fahd (1968) je saúdský učenec, který je taktéž spojovaný s al-Qá'idou. Sympatizuje s myšlenkami Tálibanu, jehož režim v Afgánistánu velice podporoval. Naopak odsuzuje muslimy, kteří spolupracují se Spojenými státy americkými. Jeho názory jsou radikálně antisemitistické i protizápadní. Roku 2003 vydal fatwu, v níž povolil zbraně hromadného ničení proti Spojeným státům americkým a také proti Velké Británii. Tyto dva státy společně s židy označil za nevěřící, proti kterým je nutné bojovat.¹⁵⁶ V Saúdské Arábii byl několikrát uvězněn za podněcování k násilí v mešitách a za jeho šíření na internetu.

¹⁵² HALEVI, Jonathan D. *Al-Qaeda's Intellectual Legacy: New Radical Islamic Thinking Justifying the Genocide of Infidels* [online]. 2003 [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: <http://www.jcpa.org/jl/vp508.htm>.

¹⁵³ Tamtéž.

¹⁵⁴ Tamtéž.

¹⁵⁵ Tamtéž.

¹⁵⁶ HIMELFARB, Joel. *Saudi Jihadist Targets Jews, Favors WMD* [online]. 2012 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: <http://www.investigativeproject.org/3825/saudi-jihadist-targets-jews-favors-wmd>.

Na základě koránských veršů (K 2:194, K 9:7a K 16:126) a principu reciprocity Fahd ospravedlňuje zabíjení nebojovníků. Uvedl, že muslimové mají právo zabít tolik amerických civilistů, kolik jich američtí vojáci zabili na muslimské straně. Tímto se zabýval i Fajsal Mawlawí, který však toto „právo“ vztahoval pouze na izraelské civilisty.¹⁵⁷

Jako většina radikálních učenců, kteří sympatizují s al-Qá'idou, ani Fahd se nezabýval legitimitou sebevražedných atentátů proti jednotlivcům, ale vyzýval rovnou k masovým genocidám židů. Agitoval na své stoupence, aby vedli džihád proti židům, a velebil sebevražedné mise.

5. 11 Hamúd al-[°]Aqlá[°] aš-Šu[°]ajbí

Šu[°]ajbí se narodil roku 1925 v Saúdské Arábii, zemřel roku 2001. V sedmi letech na následky neštovic oslepl (někde uváděno na následky spalniček), i tak se ale na přání svého otce vzdělával. Mezi jeho učitele patřil bývalý velký muftí Ibrahím aš-Šejch a taktéž Ibn Báz. Posléze se sám Šu[°]ajbí stal učitelem na univerzitě šarí[°]y, kde se jeho žákem stal významný klerik Salmán al-[°]Awd.

Šu[°]ajbí vydal fatwu, v níž vyjádřil podporu sebevražedným atentátům jako důležité formě džihádu. Legitimitu akcí založil na čistém úmyslu pachatele a taktéž na primárním cíli celé akce, sice porazit nepřátele islámu. Zdůraznil, že tyto operace jsou velice efektivní a to díky „...hrůze a obětem (ať už zabitých či zraněných), které způsobují. Dále díky rozšiřování strachu, úzkosti a nestálosti, která z nich plyne. A také díky odměně, kterou muslimům dávají, sice posílí jejich srdce a zlomí srdce jejich nepřátel...“¹⁵⁸

Šu[°]ajbí byl jedním z nejradiálnějších kleriků, který nestál jen proti Západu, ale i proti prozápadně orientovaným muslimským vládám. Velice

¹⁵⁷ MUNIR, Muhammad. Suicide attacks nad Ilamic law. *International Review of the Red Cross*. 2008, roč. 90, č. 869. Dostupné z: http://www.icrc.org/eng/assets/files/other/irrc-869_munir.pdf, str. 88.

¹⁵⁸ COOK, David. The Implications of "Martyrdom Operations" for Contemporary Islam. *The Journal of religious Ethics* [online]. 2004, roč. 32, č. 1 [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/40018157?uid>, str. 134.

kritizoval saúdskou vládu za podporu Spojených států amerických v afghánské válce s tím, že...

„...kdokoli podporuje bezvěrce proti muslimům, je považován také za bezvěrce... Je to povinnost vést džihád proti komukoli, kdo podporoval útoky na Afghánistán.“¹⁵⁹

Na tomto základě saúdskou vládu označil za odpadlickou (*murtadd*), a tudíž za legitimnější cíl potencionálního džihádu. Následně vybízel k násilným akcím proti Západu a apeloval na muslimy, aby se přidali k *mudžáhidům*, ke svým bratrům v Afghánistánu, a podpořili tak Tálibán v boji proti Západu. Upozorňoval, že zanechání boje je považováno za rouhání (*kufr*). „Boj proti terorismu“ pak přirovnal ke křížovým výpravám a George Bushe a Tonyho Blaira označil za zločince.¹⁶⁰

Díky jeho averzi vůči Spojeným státům americkým není až natolik překvapující, že jako první saúdský vysoce postavený klerik ospravedlnil útoky z 11. září. Krátce nato vyšla na internetu kniha *Základy zákonnosti zkázy, která postihla Ameriku* (2001), která byla zaměřena na ospravedlnění zabití tisíce civilistů během tohoto teroristického útoku.¹⁶¹ Šu'ajbí se stal autorem jejího antiamerického extremistického úvodu, v němž knihu označil za klíčovou radu pro muslimy, jak by měli čelit zkorumpovaným vládám. Jeho názory na Spojené státy americké a na celý Západ ovlivnily smýšlení al-Qá'idy i Tálibánu. Do svého úvodu zakomponoval buřičskou prosbu:

¹⁵⁹ GOLD, Dore. *Hatred's kingdom: how Saudi Arabia supports the new global terrorism*. [Edition updated with a new chapter on the War in Iraq]. Washington. D.C, 2003. ISBN 08-952-6061-1, str. 186 - 187.

¹⁶⁰ GOLD, Dore. *Hatred's kingdom: how Saudi Arabia supports the new global terrorism*. [Edition updated with a new chapter on the War in Iraq]. Washington. D.C, 2003. ISBN 08-952-6061-1, str. 186 - 187.

¹⁶¹ Stojí za zmínku, že saúdská vláda extremistické internetové stránky nezablokovala, jak se to dělo u jiných případech nebo například u stránek tematicky zaměřených na pornografii, ženská práva, politickou kritiku atd.

„Snažně prosíme Alláha, aby poskytl mudžáhidům všudypřítomné vítězství, opustil Ameriku a ty, kteří jí pomáhají a jsou jejími spojenci, a přinesl jí zkázu tím, že ji zničí.“¹⁶²

V souvislosti s touto knihou, podporující džihádistickou antiamerickou kampaň, za zmínku ještě stojí autor celé knihy, saúdský klerik šejch Abdul Azíz bin Sálíh al-Džarbu, který označil Usáma bin Ládina za přirozeného pokračovatele Muhammada ibn Abdula al-Wahhába.¹⁶³ A Spojené státy americké popsal jako...

„...zdroj zla, morální korupce, útlaku, despotismu a agrese, který šíří hrůzu a korupci po celém světě. Je to největší zdroj heretických filmů. Má více erotických kanálů, alkoholových a cigaretových společností než kterákoli jiná země. Vede válku proti Alláhovu náboženství a snaží se prosadit svou herezi a hodnoty plynoucí z arogance a touhy vládnout. Ani Satan by se nechoval tak jako Amerika.“¹⁶⁴

Šu'ajbí je považován za jednoho z nejradikálnějších zastánců sebevražedných atentátů. Jejich legitimitu postavil na základě čistého úmyslu pachatele, dále argumentoval potřebností této zbraně v boji proti nemuslimům. Tento saúdský učenec byl velice často citován a veleben al-Qá'idou i dalšími extremisty. Jeho názory převzaly i internetové stránky spadající pod vliv Hamásu. Taktéž je označován za prvního klerika z Arabského poloostrova, který vydal veřejnou fatwu, jež vyzývala muslimy k aktivní podpoře Tálibánu. Jeho vliv v kontextu podpory radikálních metod byl téměř globální, kromě výše zmiňovaných ovlivnil například i sunnitské rebely v Čečensku.

¹⁶² GOLD, Dore. *Hatred's kingdom: how Saudi Arabia supports the new global terrorism*. [Edition updated with a new chapter on the War in Iraq]. Washington. D.C., 2003. ISBN 08-952-6061-1, str. 187.

¹⁶³ GOLD, Dore. *Hatred's kingdom: how Saudi Arabia supports the new global terrorism*. [Edition updated with a new chapter on the War in Iraq]. Washington. D.C., 2003. ISBN 08-952-6061-1, str. 187.

¹⁶⁴ HALEVI, Jonathan D. *AL-QAEDA'S INTELLECTUAL LEGACY: New Radical Islamic Thinking Justifying the Genocide of Infidels* [online]. 2003 [cit. 2013-04-13]. Dostupné z: http://www.sullivan-county.com/immigration/rob_imm.htm.

5. 12 Sulejmán Abú Ghajth

Významný kuvajtský klerik Sulejmán Abú Ghajth se narodil roku 1965. Tento bývalý učitel na sebe poprvé upozornil svým kázáním, v němž odsoudil iráckou okupaci Kuvajtu, Saddáma Husajna (1990 – 1991) a posléze i kuvajtskou vládnoucí rodinu. Nejprve roku 2000 odjel do Afghánistánu a od roku 2002 se pohyboval v Íránu. V současnosti je zadržen a čelí obvinění z konspirace proti Spojeným státům americkým.¹⁶⁵ Celosvětově tento kuvajtský islamista neblaze proslul zejména v rámci al-Qá'idy, a to nejen díky sňatku s dcerou Usáma bin Ládina, ale také především jako mluvčí organizace. Po útocích z 11. září se vedle Usáma bin Ládina a Ajmana Zawáhirího objevil jako mluvčí al-Qá'idy na videonahrávce vysílané 10. října 2001 katarskou televizní stanicí al-Džazírou.

Abú Ghajth obhajoval atentáty z 11. září taktéž na základě odplaty. Prohlásil, že Spojené státy americké dluží muslimskému světu mimo jiné čtyři milióny životů¹⁶⁶ a dle jeho názoru ani operace z 11. září nevyrovnaly tuto rovnici, tudíž je to pouze odplata za zničení al-^cAmiríjského úkrytu v Bagdádu během války v Zálivu (1991).¹⁶⁷ Boj proti Spojeným státům americkým označil za boj dobra proti zlu a pravdě proti lži. Jasně prohlásil, že útoků podobných těm z 11. září by mohlo být mnohem více.

„Američané by měli vědět, že smršť letadel neustane ... Je zde na tisíce mladých z muslimského národa, kteří dychtí po smrti, stejně jako Američané po životě.“¹⁶⁸

¹⁶⁵ *Abu Ghaith, Bin Laden's Son-In-Law, Pleads Not Guilty To Plotting Against Americans* [online]. 2013 [cit. 2013-04-13]. Dostupné z: <http://newyork.cbslocal.com/2013/03/08/abu-ghaith-bin-laden-spokesman-due-in-ny-court-on-plot-charge/>.

¹⁶⁶ Dle zdroje Abú Ghajt požaduje za smrt 1 200 000 Iráčanů, 260 000 Palestinců (jako důsledek podpory Izraeli), 12 000 Afgánců a arabských bojovníků, 13 000 Somálců. (HALEVI, Jonathan D. *Al-Qaeda's Intellectual Legacy: New Radical Islamic Thinking Justifying the Genocide of Infidels* [online]. 2003 [cit. 2013-03-19]. Dostupné z: <http://www.jcpa.org/jl/vp508.htm>.)

¹⁶⁷ COOK, David. The Implications of "Martyrdom Operations" for Contemporary Islam. *The Journal of religious Ethics* [online]. 2004, roč. 32, č. 1 [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/40018157?uid>, str. 146.

¹⁶⁸ *Al-Qaeda threatens fresh terror attacks* [online]. 2001 [cit. 2013-04-24]. Dostupné z: http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/1590559.stm.

Atentátníky z 11. září velebil za jejich dobrý skutek a za to, že přenesli boj do srdce Spojených států amerických, který dle jeho slov neustane, dokud Američané neopustí Afghánistán, neukončí podporu židům a nezruší nespravedlivé embargo proti iráckému lidu. Následně proti nim vyzval všechny muslimy ke kolektivnímu džihádu.

„Zájmy Spojených států amerických se šíří celým světem. Každý muslim by tak měl naplnit své skutečné poslání a bojovat za islámský národ i islámskou víru.“¹⁶⁹

Abú Ghajth po sebevražedných útocích z 11. září ve svém prohlášení poskytující legitimitu akcím prohlásil:

„Ti, kteří byli překvapeni, ohromeni a neočekávali to [útoky z 11. září], ti, kteří jednoduše neznají realitu lidstva a lidskou přirozenost, či následek tyranie a útlaku, ti se patrně domnívají, že tyranie umocňuje pocit podřazenosti a donutí rezignovat... ti se však pletou, a to hned ve dvou věcech: Za prvé, jelikož jsou ignorantní vůči posměchu. A za druhé, protože neznají schopnosti člověka, kterými je ochoten dosáhnout vítězství. Toto je platné pro jakoukoli osobu, natož jedince, který věří v Boha jako ve svého Pána, v islám jako ve své náboženství a v Muhammada jako ve svého proroka a posla. Toto náboženství totiž odmítá poníženost a nedovoluje pokoření pro svého věřícího. Islám byl vytvořen, aby byl ve středu vedení a taktéž cestou spalující, v centru hegemonie a dominance, v centru dávání a přijímání.“¹⁷⁰

5. 13 Kauza Hawa Barajev

Tato fatwa poskytuje legitimitu sebevražednému atentátu, jež uskutečnila Hawa Barajev v červnu roku 2000 proti ruským silám v Čečensku. Tato fatwa je specifická v tom ohledu, že je její hrdinkou žena. Nicméně, podobně jako v izraelsko-palestinském konfliktu je zde cílem sebevražedných

¹⁶⁹ Tamtéž.

¹⁷⁰ COOK, David. The Implications of "Martyrdom Operations" for Contemporary Islam. *The Journal of religious Ethics* [online]. 2004, roč. 32, č. 1 [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/40018157?uid>, str. 131 – 132.

atentátů vypudit cizí (ruská) vojska ze země, a v extremistické interpretaci tak osvobodit vlastní zem.

Fatwa je na internetu jednou z nejrozšířenějších a pro muslimské radikalisty s globálními cíli (typu al-Qá'ida) má díky své argumentaci velký význam.

Za autora fatwy se oficiálně označuje *Rada učenců žijící na Arabském poloostrově*. I přestože skutečný autor zůstává v anonymitě, předpokládá se však, že jím byl Júsuf al-^cAjjírí. Bývalý vůdce al-Qá'idy v Saúdské Arábii, který byl roku 2003 zabit tamními bezpečnostními silami.¹⁷¹

Na úvod autor definuje sebevražedné atentáty jako činy, které jsou...

„...spáchány jedním nebo více lidmi proti nepříteli, který je předčil v počtu i vybavení. Pachatelé jsou si vědomi toho, že tato akce téměř nevyhnutelně vede k jejich smrti.“¹⁷²

Dále autor zmiňuje, že tato levná metoda¹⁷³ je velice efektivní, jelikož způsobí takové ztráty na životech nepřátel jako žádná jiná. Udává, že pachatel je...

„...ve skutečnosti mučedník a hrdina přímo krácející do zahrady věčnosti.“¹⁷⁴

Autor se obdobně jako Takrúrí ve svém textu nejprve zabýval právními historickými materiály, které se vztahují k tomuto tématu. Z fundamentálních textů nechybí tradiční citace z Koránu – K 9:111, K 2:249 či K 2:207. I v tomto případě má kompilace veršů na čtenáře působit jako koránská podpora mučednickým operacím.

¹⁷¹ DAVID BRYAN, Cook. Radical islam and martyrdom operations:What should united states to do?. [online]. [cit. 2012-12-21]. Dostupné z: http://www.bakerinstitute.org/programs/energy-forum/publications/docs/DavidCook_martyrdom.pdf, str. 10.

¹⁷² COUNCIL OF SCHOLARS LIVING IN THE ARABIAN PENINSULA. *The Islamic Ruling on the Permissibility of Martyrdom Operations: Did Hawa Barayev Commit Suicide or achieve Martyrdom?* [online]. [cit. 2013-03-26]. Dostupné z: <http://www.religioscope.com/pdf/martyrdom.pdf>, str. 2.

¹⁷³ Dokonce udává, že vozy a výbušniny byly válečnou kořistí, tudíž je Rusům vrací speciální cestou.

¹⁷⁴ COUNCIL OF SCHOLARS LIVING IN THE ARABIAN PENINSULA. *The Islamic Ruling on the Permissibility of Martyrdom Operations: Did Hawa Barayev Commit Suicide or achieve Martyrdom?* [online]. [cit. 2013-03-26]. Dostupné z: <http://www.religioscope.com/pdf/martyrdom.pdf>, str. 3.

Autor nevynechává ani analogii sebevražedných atentátů s hadíthy, kterých je v arabském originále uvedeno čtyřicet. V těchto příbězích jsou rovněž ukázány příklady smrti, ke které mučedníci přistoupili dobrovolně a s čistým úmyslem, nemohou tudíž být považováni za sebevrahy. Příkladem může být hadíth o velice zbožném chlapci, který nakázal svému bezvěreckému králi, aby jej zabil v zájmu jeho víry. Což dle radikální interpretace znamená, že takovýto skutek – dobrovolná smrt v zájmu islámu je legitimním úkonem, nikoli sebevraždou. Není ani vynechána analogie s osamoceným bojovníkem, který čelí převaze silnějších nepřátel. Všechny další ukázky také popisují jedince z islámské historie, kteří se dobrovolně vzdali svého života pro svou víru.¹⁷⁵

Jako základ pro oddělení sebevražedného atentátu od sebevraždy i tato fatwa využívá principu čistého úmyslu. Udává:

„Někým užívaný termín „sebevražedné operace“ je nepřesný, ve skutečnosti byl tento termín vybrán židy, aby odradil lidi od takovýchto snah. Avšak jak velký je rozdíl mezi tím, kdo spáchá sebevraždu - kvůli jeho neštěstí, nedostatku trpělivosti, slabosti či absenci víry (*ímán*), přičemž trestem za tento čin je pekelný oheň - a mezi tím, kdo obětuje sám sebe a pustí se do dané operace kvůli své silné víře, obětuje vlastní život, aby povznesl svět Boží a přinesl islámu vítězství.“¹⁷⁶

Civilní oběti tento dokument obhájí na základě analogie s lidskými štíty. Navíc udává, že jsou-li za lidské štíty použiti pohané - civilisté, je povolené, je zabít, i kdyby to nebyl případ krajní nezbytnosti.¹⁷⁷

¹⁷⁵ COUNCIL OF SCHOLARS LIVING IN THE ARABIAN PENINSULA. *The Islamic Ruling on the Permissibility of Martyrdom Operations: Did Hawa Barayev Commit Suicide or achieve Martyrdom?* [online]. [cit. 2013-03-26]. Dostupné z: <http://www.religioscope.com/pdf/martyrdom.pdf>, str. 5.

¹⁷⁶ COOK, David. The Implications of "Martyrdom Operations" for Contemporary Islam. *The Journal of religious Ethics* [online]. 2004, roč. 32, č. 1 [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/40018157?uid>, str. 133.

¹⁷⁷ COUNCIL OF SCHOLARS LIVING IN THE ARABIAN PENINSULA. *The Islamic Ruling on the Permissibility of Martyrdom Operations: Did Hawa Barayev Commit Suicide or achieve Martyrdom?* [online]. [cit. 2013-03-26]. Dostupné z: <http://www.religioscope.com/pdf/martyrdom.pdf>, str. 10 – 11.

Autorit, které ospravedlňují sebevražedné atentáty, je mnohem více. Z důvodu omezeného rozsahu této práce však musel být jejich počet omezen a některé zůstaly mimo rámec textu. V příloze poskytují alespoň jmenovitý seznam některých dalších apologetů.¹⁷⁸

¹⁷⁸ Viz příloha č. 1.

5. ZÁVĚR

Cílem mé práce bylo čtenáři představit a demonstrovat vybrané argumentace a možné teorie, které jsou běžně využívány pro ospravedlnění praktiky sebevražedných atentátů. Na závěr bych ráda shrnula klíčové aspekty práce.

Jak již bylo řečeno, tato nekonvenční praktika je velice efektivní a také unikátní zbraní v rukou extremistů. Za podstatu legitimacy, která je velice sporná, by se dal označit subjektivně vyložený koncept mučednictví. O jeho primární roli svědčí i fakt, že namísto termínu „sebevražedný atentát“ je v extremistické rétorice užíván eufemismus mučednické operace. Apologeté se snaží na základě analogií a reinterpretací fundamentálních textů islámu, vytvořit ze sebevražedného atentátníka ideál mučedníka. Pomocí neustálého zdůrazňování čistých úmyslů pachatele, který se nezištně obětuje za vyšší cíl *ummy*, se pokouší eliminovat kritizovaný sebevražedný podtext této praktiky, ale i další problematický bod, a to civilní oběti atentátů. V kontextu ospravedlnění civilních ztrát je frekventovaně taktéž využívána analogie „lidských štítů“ a užití mangonelu. Tyto i další teorie jsou zpravidla zkreslené, úmyslně upravené tak, aby vyjadřovaly to, co radikální ideologie potřebuje. Navíc jsou z pohledu kritiků této praktiky ve většině případů argumentace nepřesvědčivé.

V poslední kapitole jsme si představili několik muslimských autorit, které se vyjadřují kladně k užívání sebevražedných atentátů. Ve všeobecném pohledu bychom jejich argumentace a fatwy mohli rozdělit na dvě hlavní skupiny, a to na globálně orientované a na lokálně omezené.

V prvním případě se jedná především o džihádisty ze Saúdské Arábie, Čechenska či autority sympatizující či přímo spojené s organizací al-Qá'idou. Usilují o to, aby byl islámu podroben zbytek světa, který považují za bezvěrecký a legitimizují tak takřka každou metodu, která je může posunout blíže k jejich cíli. Svou pozornost otáčí nejen proti „vzdálenému nepříteli“, ale i

proti muslimským vládám, jež spolupracují se Západem. Argumentace, která připouští jako povolený cíl všechny nemuslimské i muslimské státy a jejich obyvatele, je založena zejména na domněnce radikálů, že právě oni jsou nositeli ryzího islámu a mají tak právo potlačit všechny a všechno, co nekoresponduje s jejich vizí. Jedna z teorií, která ospravedlňuje případné zabíjení civilistů, je postavena na nemuslimském charakteru populace v demokratických zemích, která se svou participací v daňovém a volebním systému vědomě podřizuje zákonu vytvořenému jiným člověkem. Dle džihádistské rétoriky je nutné proti takovýmto nepřítelům, kteří stojí proti „pravému“ islámu, vyhlásit džihád. V jeho rámci jsou i sebevražedné atentáty povoleny. Je evidentní, že se již jedná o fanatismus, který slepě sleduje své osobní zájmy.

Druhá skupina autorit pochází zejména z Egypta, Palestiny. Jejich podpora sebevražedných atentátů je lokálně omezená, zejména na izraelsko-palestinský konflikt. Zde je hlavním argumentem, který hájí sebevražedné atentáty, okupace muslimské země, útlak Palestinců a také nedostatek materiálních zdrojů, který muslimy nutí, aby využívali všech dostupných metod, sebevražedných atentátů. Případné oběti jsou ospravedlňovány na základě výše uvedených teorií, přičemž v tomto kontextu dominuje vojenský charakter izraelské společnosti. Všeobecně by se dalo říci, že nejvíce autorit podporuje sebevražedné atentáty právě v rámci boje proti státu Izrael, s jehož existencí se dodnes mnoho muslimů odmítlo smířit.

Existuje však široká škála muslimských autorit, které sebevražedné atentáty ostře kritizují a nesouhlasí s nimi, zejména s civilními oběťmi. Ale rovněž také s celým charakterem této taktiky, kterou označují za sebevraždu a zavrženíhodnou novotu (*bidá*^c), jež je v rozporu s elementárními principy islámu.

6. PŘÍLOHY

1. Jmenovitý seznam některých osobností, které podporují sebevražedné atentáty.

Převzato z: DAVID BRYAN, Cook. Radical islam and martyrdom operations:What should united states to do?. [online]. [cit. 2012-12-21]. Dostupné z: http://www.bakerinstitute.org/programs/energy-forum/publications/docs/DavidCook_martyrdom.pdf, str. 22 - 23.

Specifická podpora - izraelsko-palestinský konflikt:

°Abd al-°Azíz aš-Šejch – Saúdská Arábie

Ahmad al-Haddád - Spojené arabské emiráty

°Alí al-Qurra Daghí - Katar

°Alí al-Suwa - Jordánsko

Fajsal Mawlawí - Libanon

Hámid al-°Alí - Kuvajt

Hammád Sajjid - Jordánsko

Ibn Džibrín – Saúdská Arábie

Ibráhím al-Na´ma - Irák

°Ikrima Sabrí – Palestina

Jahjá Ismá°íl - Egypt

Nafí´Alláh Ašajrov - Rusko

Nasr Makarím aš-Širází - Írán

Násir Faríd al-Wasil - Egypt

Nizár °Abd al-Qádir Rijján - Palestina

Muhammad Fadil al-Lankaraní - Írán

Muhammad Kárim Radžih - Sýrie

Muhammad az-Zuhajlí - Sýrie

Muhsín °Abd al-Hamid - Irák

Sáli hal-Sawí – Saúdská Arábie

°Udžajl Džasim al-Našámí - Kuvajt

Wahbat az-Zuhajlí – Sýrie

Ostatní autority:

°Abd al-Málik Ghulam Rasúl - Pákistán

°Abd al-Ráziq aš-Šajádží – Kuvajt

Abú Sajjid al-°Ámilí – al-Qá°ida

°Abdalláh ibn Humajd – Saúdská Arábie

Ahmad °Alí al-Imám – Súdán

Ahmad °Abd al-Karím Nadžíb - Bosna

°Alí al-Chudír

Ham dal-°Alí - Kuvajt

Husajn Núrí al-Hamdání - Írán

Muhammad al-Chatíb – Sýrie

Muhammad ibn Ibráhím aš-Šejch – Saúdská Arábie

Muhammad Fátih al.Kattání - Sýrie

Muhammad Sajjid al-Bútí – Sýrie

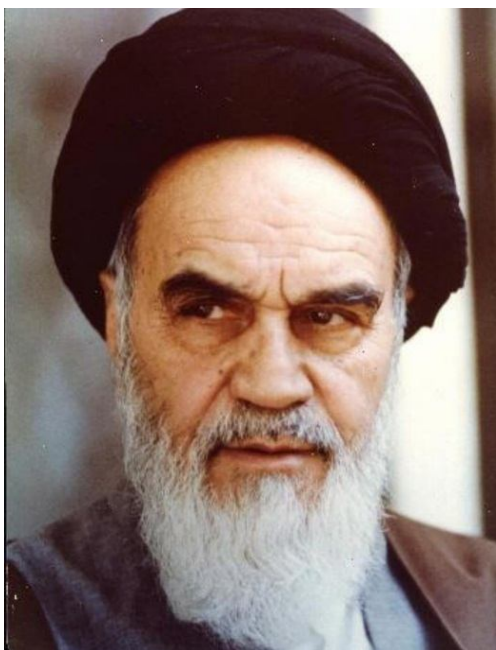
Salmán al-°Owda - Saúdská Arábie

Muhammad Sajjid al-Hákim – Irák

Fathí Jakan – Libanon

2. Ruholláh Chomejní.

Zdroj: <http://www.shiamultimedia.com>

3. Muhammad Sajjid at-Tantáwí.

Zdroj: <http://www.britannica.com>

4. Júsuf al-Qaradáwí.

Zdroj: <http://www.investigativeproject.org>

5. Sajjid Muhammad Husajn Fadlulláh

Zdroj: <http://www.tawasolonline.net>

6. Abd al-^cAzíz al-Rantisí

Zdroj: <http://upload.wikimedia.org>

7. Násir al-Fahd

Zdroj: <http://alhittin.files.wordpress.com>

الشيخ ناصر الفهد

8. Muhammad Taqí Mesbáh Jazdí

Zdroj: <http://t0.gstatic.com>

9. Sulejmán Abú Ghajt

Zdroj: <http://resources2.news.com.au>

10. Hamid Sulejmán al-Bitáwí

Zdroj: <http://www.qassam.ps>

11. Certifikát pro mučedníka.

Zdroj: http://www.actforamericaeducation.com/downloads/All_Files_by_Type/MAR29_05.pdf

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ملف رقم:

وَالشُّكْرُ لِلَّهِ وَالصَّلَاةُ لِلَّهِ وَالزَّكَاةُ لِلَّهِ وَالصِّيَامُ لِلَّهِ وَالْحَجُّ لِلَّهِ

شهيد انتفاضة الاقصى

المجاهد البطل

م.م. من الدين كامل حبيبشاه

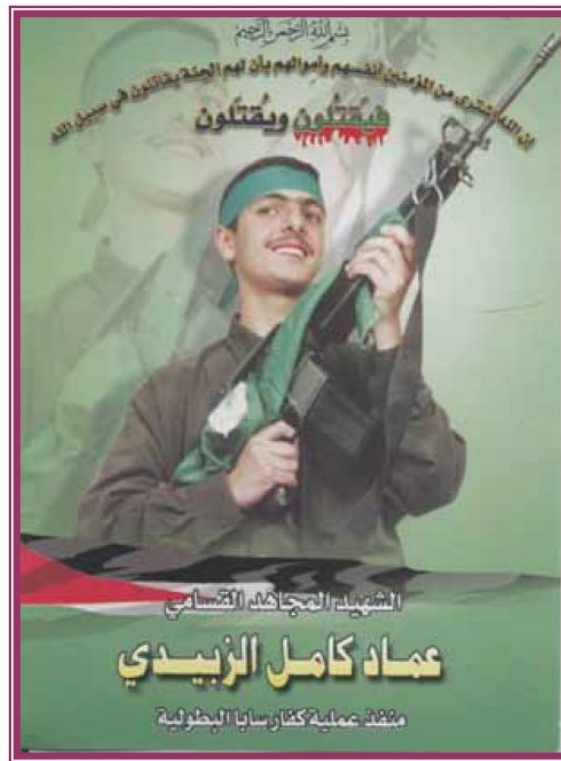
تاريخ الاستشهاد: ٢٠٠١ / ١٢ / ٢

رقم الهاتف: ٢٣٨٦ ٩٩٦

On the front cover of the file: In the name of Allah the all-merciful; file no.: [left blank]; "The martyrs - their reward and light are with Allah; Shaheed of the Al-Aqsa Intifada fighting the holy warrior [mujahed], the hero, Muhyi al-Din Kamil Hubayshah; Date of the suicide [bombing attack] [al-istishhad] December 2,2001; Telephone number 2386996.

12. Malá verze plakátu mučedníka z hnutí Hamás, která vzpomíná na Ćimáda Kámila al-Zubejdího. Byla nalezena v jeho osobních složce.

Zdroj: http://www.actforamericaeducation.com/downloads/All_Files_by_Type/MAR29_05.pdf

In the name of Allah the all-merciful

“Allah purchased from the faithful their souls and property, for them paradise [is waiting] and the fight for the sake of Allah.

They slay and are slain.”²¹

The holy warrior, the martyr of the [Izzedine] al-Qassam [Battalions]

‘Imad Kamil al-Zubeidi

Perpetrator of the heroic action in Kfar Sab

²¹ Qur’an Surah 9 (Al-Tawbah) verse 111.

7. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

6. 1 Použitá literatura

AARON, David. *In their own words: voices of Jihad : compilation and commentary*. Santa Monica, CA: RAND, 2008, xii, 335 p. ISBN 978-083-3044-020.

ALAGHA, Joseph Elie. *Hizbullah's identity construction: from the 1985 Open letter to the 2009 Manifesto*. Amsterdam: Amsterdam University Press, c2011, 308 p. ISBN 90-896-4297-8.

APPLEBY, R. *Spokesmen for the despised: fundamentalist leaders of the Middle East*. Chicago: University of Chicago Press, 1997, vii, 429 p. ISBN 02-260-2125-4.

ASTHANA, N a Anjali NIRMAL. *Urban terrorism: myths and realities*. Jaipur: Distributed by Aavishkar Publishers, Distributors, 2009, xxxv, 359 p. ISBN 81-713-2598-X.

BELFER, Mitchell A. *Terorismus: pokus o porozumění*. Vyd. 1. Editor Emil Souleimanov. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010, 345 s. Knižnice Sociologické aktuality, 20. sv. ISBN 978-807-4190-384.

BONNEY, Richard. *Jihād: from Qurʾān to Bin Laden*. New York: Palgrave Macmillan, 2004, xxvi, 594 p. ISBN 14-039-3372-3.

COOK, David. *Martyrdom in Islam*. New York: Cambridge University Press, 2007, xiv, 206 p. ISBN 978-052-1615-518.

COOK, David a Olivia ALLISON. *Understanding and addressing suicide attacks: the faith and politics of martyrdom operations* [online]. Westport, Conn.: Praeger Security International, 2007 [cit. 2013-04-01]. ISBN 978-0-275-99260-6.

ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Vyd. 1. Brno:

Barrister, 2007. ISBN 978-808-7029-190.

ČEJKA, Marek. *Izrael a Palestina: minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*. 1. vyd. Brno: Centrum strategických studií, 2005, 305 s. ISBN 80-903-3339-7.

DONOHUE, John J a John L ESPOSITO. *Islam in transition: Muslim perspectives*. New York: Oxford University Press, 1982, xiii, 322 p. ISBN 01-950-3023-0.

GOLD, Dore. *Hatred's kingdom: how Saudi Arabia supports the new global terrorism*. [Edition updated with a new chapter on the War in Iraq]. Washington. D.C, 2003. ISBN 08-952-6061-1.

HARIK, Judith Palmer. *Hezbollah: the changing face of terrorism*. Pbk. ed. 1st pub. London: Tauris, 2005, x, 241 s. ISBN 18-451-1024-2.

CHARNY, Israel W. *Fighting suicide bombing: a worldwide campaign for life*. Westport, Conn.: Praeger Security International, 2007, xxix, 283 p. ISBN 978-027-5993-368.

Korán. Vyd. celkem 7., v tomto překladu 3., v nakl. Academia 1. Překlad Ivan Hrbek. Praha: Academia, 2000, 797 s., [4] s. obr. příl. ISBN 80-200-0246-4.

KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. Vyd. 2. Praha: Vyšehrad, 1998, 292 s., [14] s. obr. příloh. ISBN 80-702-1287-X.

KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 1996, 263 s. ISBN 80-702-1168-7.

Judaismus, křesťanství, islám. Vyd. 2., podstatně přeprac. a rozš., (v nakl. Olomouc vyd. 1.). Editor Helena Pavlincová, Břetislav Horyna. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2003, 661 s. ISBN 80-718-2165-9.

OSTŘANSKÝ, Bronislav. *Malá encyklopedie islámu a muslimské společnosti*. 1. vyd. Praha: Libri, 2009, 255 s. ISBN 978-807-2774-043.

MENDEL, Miloš. *Džihád: islámské koncepce šíření víry*. Vyd. 1. V Brně: Atlantis, 1997, 231 s. ISBN 80-710-8151-5.

PAVLINCOVÁ, Helena. *Slovník: judaismus, křesťanství, islám*. Vyd. 1. Praha: Mladá fronta, 1994, 469 p. ISBN 80-204-0440-6.

PEDAHZUR, Ami. *Root causes of suicide terrorism: globalization of martyrdom*. New York: Routledge, 2006, xix, 202 p. ISBN 04-157-7030-0.

REICH, Walter. *Origins of terrorism: psychologies, ideologies, theologies, states of mind*. London: distributed by the Johns Hopkins University Press, 1998. ISBN 09-438-7589-7.

RUBIN, Barry M a Judith Colp RUBIN. *Anti-American terrorism and the Middle East: a documentary reader*. New York: Oxford University Press, 2002, xv, 392 p. ISBN 01-951-5715-X.

6. 2 Použité internetové prameny

Abu Ghaith, Bin Laden's Son-In-Law, Pleads Not Guilty To Plotting Against Americans [online]. 2013 [cit. 2013-04-13]. Dostupné z: <http://newyork.cbslocal.com/2013/03/08/abu-ghaith-bin-laden-spokesman-due-in-ny-court-on-plot-charge/>.

ACOSTA, Benjamin T. *The Suicide Bomber as Sunni-Shi'i Hybrid* [online]. 2010 [cit. 2013-02-21]. Dostupné z: <http://www.meforum.org/2743/suicide-bomber-sunni-shii-hybrid>.

Al-Qaeda threatens fresh terror attacks [online]. 2001 [cit. 2013-04-24]. Dostupné z: http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/1590559.stm.

ANDRIOLO, Karin. Murder by Suicide: Episodes from Muslim History. *American Anthropologist* [online]. Lancaster: The New Era Printing Company, 2002, roč. 104, č. 3 [cit. 2013-04-19]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/3567251>.

Cleric condemns suicide attacks [online]. 2003 [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/3059365.stm.

COOK, David. Suicide Attacks or "Martyrdom Operation" in Contemporary Jihad Literature. *Nova religio NR: the journal of alternative and emergent religions* [online]. 2002, roč. 6, č. 1 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.1525/nr.2002.6.1.7?uid=42195&uid=3737856&uid=2&uid=14247536&uid=3&uid=67&uid=42194&uid=62&uid=5910232&sid=21101885022203>.

COOK, David. The Implications of "Martyrdom Operations" for Contemporary Islam. *The Journal of Religious Ethics* [online]. 2004, roč. 32, č. 1 [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/40018157?uid>.

DAVID BRYAN, Cook. Radical islam and martyrdom operations:What should united states to do?. [online]. [cit. 2012-12-21]. Dostupné z: http://www.bakerinstitute.org/programs/energy-forum/publications/docs/DavidCook_martyrdom.pdf.

COUNCIL OF SCHOLARS LIVING IN THE ARABIAN PENNINSULA. *The Islamic Ruling on the Permissibility of Martyrdom Operations: Did Hawa Barayev Commit Suicide or achieve Martyrdom?* [online]. [cit. 2013-03-26]. Dostupné z: <http://www.religioscope.com/pdf/martyrdom.pdf>.

FELDNER, Yotam. Debating the Religious, Political and Moral Legitimacy of Suicide Bombings Part 1: The Debate over Religious

Legitimacy. *Memri* [online]. 2001, č. 53 [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: <http://www.memri.org/report/en/0/0/0/0/0/451.htm>.

FREAMON, Bernard K. Martyrdom, Suicide, and the Islamic Law of War: A Short Legal History. *Fordham International Law Journal* [online]. 2003, roč. 27 [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=597822.

HALEVI, Jonathan D. *Al-Qaeda's Intellectual Legacy: New Radical Islamic Thinking Justifying the Genocide of Infidels* [online]. 2003 [cit. 2013-03-19]. Dostupné z: <http://www.jcpa.org/jl/vp508.htm>.

HIMELFARB, Joel. *Saudi Jihadist Targets Jews, Favors WMD* [online]. 2012 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: <http://www.investigativeproject.org/3825/saudi-jihadist-targets-jews-favors-wmd>.

Iranian ayatollah approves killing Israeli civilians, including children [online]. 2011 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://www.rightsidenews.com/2011053029274/world/terrorism/iranian-ayatollah-approves-killing-israeli-civilians-including-children.html>.

Iran's New President Glorifies Martyrdom. *Memri* [online]. 2005, č. 945 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://www.memri.org/report/en/print1426.htm>.

JAYAWARDHANA, Walter. *LTTE provides innovative terror tactics to other terrorist groups - The USA* [online]. 2010 [cit. 2013-03-25]. Dostupné z: http://www.defence.lk/new.asp?fname=20070503_03.

KRAMER, Martin. *The Moral Logic of Hizballah: in Origins of Terrorism: Psychologies, Ideologies, Theologies, States of Mind* [online]. 1990 [cit. 2013-04-12]. Dostupné z: <http://www.martinkramer.org/sandbox/reader/archives/the->

moral-logic-of-hizballah/.

Leading Egyptian Government Cleric Calls For: 'Martyrdom Attacks that Strike Horror into the Hearts of the Enemies of Allah' [online]. 2002 [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://www.memri.org/report/en/0/0/0/0/0/0/641.htm>.

LEVITT, Matthew. *Hamas: politics, charity, and terrorism in the service of jihad* [online]. New Haven: Yale University Press, c2006 [cit. 2013-04-02]. ISBN 978-0-300-11053-1.

MUNIR, Muhammad. Suicide attacks nad Islamic law. *International Review of the Red Cross* [online]. 2008, roč. 90, č. 869 [cit. 2012-05-12]. Dostupné z: http://www.icrc.org/eng/assets/files/other/irrc-869_munir.pdf.

PONÍŽILOVÁ, Martina. *Terorismus v asymetrickém konfliktu: strategie Hizballáhu v boji (nejen) proti Izraeli*. Plzeň, 2010. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni.

ROGGIO, Bill. *Al-Qaeda's affiliate in Syria claims another Suicide Attack* [online]. 2012 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: http://www.longwarjournal.org/threat-matrix/archives/2012/12/al_qaedas_affiliate_in_syria_c.php.

Sheik of Al-Azhar Muhammad Tantawi Explains on Al-Hurra TV When a Suicide Bomber Becomes a Martyr and When He Is Not [online]. 2005 [cit. 2013-04-13]. Dostupné z: <http://www.memritv.org/clip/en/838.htm>.

SCHWEITZER, Yoram. *Suicide Terrorism: Development & Characteristics* [online]. [cit. 2013-01-09]. Dostupné z: <http://www.ict.org.il/Articles/tabid/66/Articlsid/42/Default.aspx>.

SMILANSKY, Saul. Terrorism, Justification, and Illusion. *Chicago Journals* [online]. 2004 [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://philo.haifa.ac.il/staff/smilansky/Ethics%20terrorism.pdf>.

ŠNAIDAUF, Jan. *Libanonský Hizbulláh: vznik a transformace hnutí 1982-2000* [online]. 2002 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://www.amo.cz/publikace/libanonsky-hizbullahbrvznik-a-transformace-hnuti-1982-2000.html#Toc26116657>.

The Hijacked Caravan: Refuting Suicide Bombings as Martyrdom Operations in Contemporary Jihad Strategy [online]. [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: http://www.ihsanic-intelligence.com/dox/The_Hijacked_Caravan.pdf.

Virtues of Martyrdom in the Path of Allah [online]. [cit. 2013-03-21]. Dostupné z: <http://ihsan-buxsoo.blogspot.cz/2009/09/virtues-of-martyrdom-in-path-of-allah.html>.

Voices of Palestine: Abdel Aziz Rantisi [online]. 2011 [cit. 2013-04-12]. Dostupné z: <http://frontpagemag.com/2011/frontpagemag-com/voices-of-palestine-abdel-aziz-rantisi/>.

WIKTOROWICZ, QUINTAN. A Genealogy of Radical Islam. *Studies in Conflict* [online]. 2005, roč. 28, č. 2, [cit. 2013-03-16]. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10576100590905057>.

Yousef Al-Qaradawi - His position on suicide bombings [online]. 2010 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=w2PSbGLJjV4>.

7. RESUMÉ

Bachelor thesis *Suicide Bombing* deals with phenomenon of suicide bomb attacks. It focuses on the specific question about the legitimacy of this very unique practices of terrorism in the Islamic context. However, it must pointed out that pure stream of Islam does not accept this unconventional method and can not therefore be associated with it. This work is focused exclusively on the extreme justification of suicide bombings, which are in most cases based on skewed and subjective interpretation of religious texts and fundamental principles.

The main intention of this thesis is to introduce to the readers selected arguments and some possible theories that are commonly used by apologists for the defense of these unique terrorist practices. The last chapter is devoted to a number of a radical Muslim authorities, which are arguing in favor of suicide bomb attacks. Their argumentation and fatwas are then divided into global once and those which are focused locally, concerning mainly the Israeli-Palestinian conflict.